

Türkiye
Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

genTÜRK®

Sayın Bakanımıza Yeni Görevinde Başarılar Dileriz

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ

Ocak / Şubat 2016 - 2 Ayda Bir Yayınlanır - ISSN: 1302-3411

Mutlu Yollar

"Dünya Lideri Artık Türkiye'de"

ALLFLEX AVRASYA HAYVAN KİMLİK SİSTEMLERİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ .
Merkez: Şehit Adem Yavuz Sokak No: 6 / 28 Kızılay / ANKARA Tel: 0 312 417 97 55 Faks: 0 312 417 97 56
Üretim Mrk: NOSAP 207. Sokak No: 9 Nilüfer / BURSA Tel: 0 224 411 09 58 Faks: 0 224 443 27 21

Değerli Yetiştiricilerimiz,

Bilindiği üzere 64. Cumhuriyet Hükümetimiz göreve başlamış olup, daha önce Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda gerçekleştirmiş olduğu başarılı çalışmaları ile tanıdığımız Sayın Faruk ÇELİK Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nda yeni görevine başlamıştır. Yetiştirici dostu ve sorunlarımız ile bizzat ilgilenip bizleri dinleyen Sayın Bakanımıza yeni görevinde başarılar dileriz

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği, yıllar süren çabanın ve bir o kadar da sarf edilen öz kaynağın ürünü olarak bugün uluslararası pazarda rekabet gücü yüksek damızlık düveler ve boğa spermaları üretebilmektedir. Merkez Birliği olarak Bakanlığımız ile birlikte yürüttüğümüz Döl Kontrolü Projesi sayesinde süt verimi yüksek Siyah Alaca Holstein ırkında devam eden ıslah faaliyetlerine ek olarak 2011 yılından itibaren Simental ve Esmer ırklarında da Döl Kontrolü Projesi çalışmalarına ağırlık vermekte ve proje doğrultusunda üretilen kaliteli boğa spermaları GENTÜRK markası altında Türkiye sığırılık sektörünün kullanımına sunmaya devam etmekteyiz. Bununla da kalmayıp, Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere çevre ülkelere GENTÜRK boğa sperması ihracatı yaparak ülke ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktayız.

Ulusal Süt Konseyi tarafından yaklaşık iki yıldır 1,15 TL olarak uygulanan referans süt fiyatı sayesinde piyasada dalgalanma yaşanmadığını görmekteyiz. Ancak, piyasanın durumunu daha da iyileştirmek için Damızlık Sığır Yetiştirici Birlikleri olarak sadece süt üretmekle kalmayıp, tüketimini de arttırmak için yeni yollar aramamız gerektiğinin de farkındayız. Bu nedenle süt ve süt ürünleri tüketimi yaygınlaştırılmalı ve toplumun her kesimini kapsamalıdır. Bu kapsamda en başından beri destekçi olduğumuz Okul Sütü Projesine ilaveten kamunun, süt ve süt ürünleri tüketiminin toplumun her kesimine yaygınlaştırılması çerçevesinde asker, memur, anne, bebek ve işçilere süt ve süt ürünleri desteği uygulamasının başlatılması, sanayiciye süt tozu imalat desteği verilmesine ve belediyeler tarafından ihtiyaç sahibi kişilerin tespit edilerek süt ve süt ürünleri dağıtılması gibi uzun vadeli politikaların hayata geçirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Merkez Birliği olarak kamu nezdinde ki gerekli girişim ve gayretlerimizi sürdürmekteyiz.

Tüketicinin süt ve kırmızı et tüketiminde tercihleri daha çok kalite yönünde gelişmekte olup bu durum ıslah Amaçlı Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin önemini daha da arttırmaktadır. Bu nedenle Mer-

kez Birliği olarak 2010 yılına kadar sadece süt ırklarına yönelik gerçekleştirdiğimiz çalışmaların kapsamını, Türkiye'nin kırmızı et üretim açığının kapatılmasına katkıda bulunmak için kombine verimli ırklar olan Simental ve Esmer'i içine alacak şekilde genişletmiş bulunuyoruz.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Merkez Birliği tarafından 2011 yılında imzalanan protokol çerçevesinde 5 ilde sütte kalitenin desteklenmesi projesi çalışmalarımızın devam ettiğini ve bu proje çalışmaları sonucunda ineklerimizin yağ ve protein verimlerinin yanı sıra meme dayanıklılığı açısından da seçime tabi tutulmaya başlandığını belirtmek isteriz.

Merkez Birliği olarak Dünya Simental Federasyonu Kongresi'nin Türkiye'de yapılmasına dair iki yıldır yürütmekte olduğumuz adaylık çalışmalarımız neticesinde, geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen Dünya Simental Kongresi'nde alınan karar ile 2017 yılı Eylül ayında İzmir ilinde gerçekleştirilmesine dair talebimiz oy birliği ile kabul edilmiştir. Uluslararası katılımlı Dünya Simental Kongresinin tüm yetiştiricilerimize ve ülke hayvancılığına bu günden hayırlı olmasını temenni eder, siz değerli yetiştiricilerimizin yeni yılını kutlar, bereketli, sağlıklı ve bol sütlü bir yıl dileriz.

Dr. Hüseyin Velioglu

Genel Sekreter

DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ DERGİSİ

2 ayda bir yayınlanır

SAHİBİ

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Basın, Yayın, Dağıtım ve Ticaret İktisadi İşletmesi Adına
Cemalettin ÖZDEN

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Zir. Yük. Müh. Dr. Onur ŞAHİN

EDİTÖR

Ayşe SÖNMEZ

DANIŞMAN

Zir. Yük. Müh. Gülhan ERDOĞDU TATAR

YAZIŞMA ADRESİ

Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mahallesi
2120. Cadde No: 5 Gözüm İş Merkezi Daire: 1-2
06520 Çankaya ANKARA
Tel: 0 312 219 45 64 (pbx)
Faks: 0 312 219 45 59
e-posta: dsymb@dsymb.org.tr
www.dsymb.org.tr

BASKI

Çağhan Ajans Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel: 0 312 397 71 83

(Bu dergideki yazılardan yazarları sorumludur. İzin alınmadan alıntı yapılamaz, kopya edilemez.)

İÇİNDEKİLER

o c a k - ş u b a t 2 0 1 6

- 2 9. SÖS Toplantısı Antalya'da Gerçekleştirildi
- 4 Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK Sektör Temsilcileriyle Buluştu
- 4 Türkmenistan Heyeti Merkez Birliğini Ziyaret Etti
- 6 Araştırma Master Plan Toplantısı Antalya'da Yapıldı
- 7 Merkez Birliği Antalya Fuarında
- 8 İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Düzenlediği Çalıştay Ankara'da Gerçekleştirildi
- 8 "Dünya Toprak Günü" Kutlandı
- 10 Tırnak Bakım Kursunun İkinci Balıkesir'de Düzenlendi
- 12 Mevlit Kandilinde Camilerde Süt Dağıtıldı
- 14 Önceki Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap AŞÇI Aksaray DSYB'yi ziyaret etti
- 15 Ağrı DSYB Eğitim Programları ile Faaliyetlerine Devam Ediyor
- 16 İzmir DSYB Düve Satışına Devam Ediyor
- 18 Şanlıurfa'da Buzağı ve Düve Bakımı Eğitimi
- 19 Gümüşhane'de Çiğ Süt Toplama Merkezi Geliştirilmesi Projesi'nin protokolü imzalandı
- 20 Sinop DSYB Yeni Hizmet Binası Açıldı
- 22 KARAMAN DSYB
- 24 Başkan Röpörtaj - Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Mehmet Reşat Karadeniz Yönt.Kur.Bşk.
- 26 Yetiştirici Röpörtaj
- 29 Başarılı İnekçiliğin Ön Koşulları
- 38 Kış Koşullarında Sığır Barınak Özelliklerinde Öncelikli Konular
- 42 Ankara İli Beypazarı Ve Gündül Yöresinde Süt Sığırı İşletmelerinde Karşılaşılan Ayak Hastalıklarının İnsidansı Üzerine Çalışmalar - I

9. SÖS Toplantısı Antalya'da Gerçekleştirildi

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ortaklığında yürütülen Soy Kütüğü ve Ön Soy Kütüğü Projeleri kapsamında düzenlenen 9. Yıllık Değerlendirme ve Eğitim Toplantısı, 24-26 Kasım 2015 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirildi.

Açılışına Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Hayvancılık Genel Müdürü Mustafa KAYHAN, Hayvancılık Genel Müdürlüğü İslah ve Geliştirme Daire Başkanı Dr. Bekir ANKARALI, Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Cemalettin ÖZDEN, Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyeleri, 81 ilin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine mensup il proje sorumluları, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlik Başkanları ve çalışanlarının katıldığı toplantıda, hayvancılık desteklemeleri, hayvan hareketleri, hayvan sağlığı, soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemi, döl kontrolü projesi, suni tohumlama mobil kayıt sisteminin tanıtımına kadar pek çok konu ele alındı.

Yaptığı açılış konuşmasında kent nüfusunun artması ile çiftlik düzeyinde üretime geçildiğini belirten Mustafa KAYHAN Türkiye’de bir değişim süreci yaşandığını ve dünyadaki üretim ile mukayese edildiğinde Türkiye’nin 10 yıl önce süt üretim miktarı bakımından 20. sıradayken bugün 9. sırada olduğunu ve süt üretiminin 8.5 milyon tondan 18.5 milyon tona yükseldiğini vurguladı.

Döl Kontrolü Projesinin Türkiye’nin bağımsızlık projesi olduğunu belirten Genel Başkanımız Cemalettin ÖZDEN ise hastalıklarla mücadele konusunda sektörün her kesiminin üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmesi gerektiğini kaydetti.

Toplam üç gün süren toplantı çerçevesinde TARSİM Hayvan Hayat Sigortası Müdürü Orhan SARITEPE, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Tarımsal Pazarlama Grup Başkanlığı Yöneticisi Gamze ERTAN, GTHB HAYGEM Soy kütüğü ve Ön soy kütüğü Sorumlusu Ziraat Yüksek Mühendisi Kemalettin ÖZCAN, Veteriner Hekim Necla KALKAY, Atatürk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Armağan HAYIRLI, GTHB Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden Veteriner Hekim İlhan TAŞCI, Merkez Birliği Teknik İşler Müdürü Dr. Onur ŞAHİN, Merkez Birliğinden Ziraat Mühendisi İbrahim KARAKOYUNLU, Menemen Suni Tohumlama Laboratuvarı Sorumlusu Veteriner Hekim Serdar KARAGÖZ ve Yazılım Uzmanı Sencer GÜLTUNA gerçekleştirdikleri sunumlar ile katılımcılara bilgi verdi.

Değerlendirme ve eğitim toplantısı dahilinde Merkez Birliğinden Yazılım Uzmanı Sencer GÜLTUNA tarafından Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Gaziantep, Mardin, Sakarya, Tekirdağ, Tokat, Tunceli ve Van DSYB personellerine ortak web platformu kapsamında eğitim verildi.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK Sektör Temsilcileriyle Buluştu

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK 8 Aralık 2015 tarihinde hayvancılık alanında faaliyet gösteren süt, kırmızı et, arıcılık, kanatlı sektörlerinin ve yem sanayicilerinin temsilcileriyle bir araya geldi.

Toplantıya Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Cemalettin ÖZDEN, Genel Sekreteri Dr. Hüseyin VELİOĞLU

ve Bursa DSYB Yönetim Kurulu Başkanı İsmail ANIL'ın yanı sıra Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı üst düzey bürokratları ile sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri katıldı.

Toplantının kapanış konuşmasında iki konuyu kamuoyuyla paylaşmak istediğini ifade eden Sayın Bakan, öncelikle 17 aydan beri çiğ süt fiyatında artış olmadığını bu nedenle geçmiş

3 aylık süt destekleme primini litre başına 9 kuruş olarak belirlediklerini ve önümüzdeki dönemde üreticilerin maliyeti ve çiğ süt fiyatına göre çiğ süt destekleme primlerini belirlemeye devam edeceklerini vurguladı. Dana başına verilen besi desteği ödemesi ile ilgili sözleşme yaptıranlara 200 TL, sözleşmesiz olanlara 150 TL ödeme yapılacağını belirtti.

Türkmenistan Heyeti Merkez Birliğini Ziyaret Etti

Türkmenistan Tarım Bakanlığı'nda çalışmakta olan Veteriner Hekim, Suni Tohumlama Uzmanı ve Araştırma Görevlilerinden oluşan bir heyet 21 Ekim 2015 tarihinde Merkez Birliğini ziyaret etti.

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Cemalettin ÖZDEN, Genel Başkan Yardımcısı İlhan KÖTEN, Yönetim Kurulu Üyesi Nurhan DAYAN, Balıkesir DSYB Yönetim Ku-

rulu Başkanı Kemal ÇAKIRCA ve Merkez Birliği Genel Sekreteri Dr. Hüseyin VELİOĞLU'nun katıldığı toplantıda her iki taraf da düzenlenen toplantının önemine vurgu yaparak, gerçekleştirilebilecek çalışmalar hakkında değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin faaliyetlerini ele alan tanıtım filminin izlenmesinin ardından Merkez Birliği Teknik İşler Müdürü

Dr. Onur ŞAHİN tarafından Türkiye'de yürütülmekte olan ırk ıslahı çalışmaları ve kayıt sistemi hakkında bilgi verildi.

Hayvancılık konusunda sağlanacak olası işbirliklerinin ülkelerinde memnuniyetle karşılanacağını belirten heyet, bu durumun Türkmenistan ile Türkiye arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi bakımından da katkı sağlayacağını ifade etti.

SAS1 TURİZM KONGRE FUAR DANIŞMANLIK

YURT DIŞI FUARLARDA ve TEKNİK GEZİLERDE DOĞRU ADRES

**GRUPLARA ÖZEL YURTDIŞI FUARLAR
YURİÇİ FUAR KATILIM HİZMETLERİ
YURT DIŞI TEKNİK VE ÇİFTLİK GEZİLERİ
YURT DIŞI BÜYÜK BAŞ HAYVAN TEMİNİ
HİBE/DESTEK PROJELERİ
DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
GÜNEŞ/ RÜZGAR ENERJİ SİSTEMLERİ
MESLEKİ VE KİŞİSEL EĞİTİMLER
YURTIÇİ VE YURTDIŞI OTEL VE UÇAK BİLETİ
KOSGEB / TKDK / İPARD / URGE PROJELERİ**

Araştırma Master Plan Toplantısı Antalya'da Yapıldı

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından "Tarımsal Araştırmalar Master Plan Revizyon Toplantısı" 30 Kasım-2 Aralık 2015 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirildi. TAGEM Genel Müdürü Sayın Doç. Dr. Masum BURAK'ın açılış konuşmasını gerçekleştirdiği toplantı

kapsamında tarım ve hayvancılık alanında 9 AFA Çalışma Grubu (Toprak Su Kaynakları ve Çevre) oluşturularak, öncelikli araştırma konularının değerlendirilmesi yapıldı. Toplantıda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı araştırma enstitüleri, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve

özel sektör kuruluşlarından çok sayıda katılımcı yer aldı. Master Plan Revizyon toplantısına Merkez Birliğini temsilen Genel Başkan Cemalettin ÖZDEN, Genel Sekreter Dr. Hüseyin VELİOĞLU ve Teknik İşler Müdürü Dr. Onur ŞAHİN katıldı.

Merkez Birliği Antalya Fuarında

Bu yıl dördüncüsü düzenlenen Animall Antalya Uluslararası Hayvancılık ve Süt Endüstrisi Fuarı 25-28 Kasım 2015 tarihleri arasında Antalya Expo Center'da gerçekleştirildi. Fuarı tarım ve hayvancılık sektöründen yerli ve yabancı bir çok firma katıldı.

Yaklaşık 10 bin metrekairelik alanda kurulmuş olan fuarda, hayvan sağlığı ve sperma, hayvan besleme ve sulama sistemleri, süt ve besi hayvancılığı entegreleri, hayvan barınak sistemleri, kanatlı hayvancılık ve teknolojileri, yem, balıkçılık, arıcılık ve evcil hayvanlar, güneş ve biyogaz enerji

sistemleri ile su ürünleri sektörlerinden firma ve çeşitli sivil toplum örgütlerinin stantları yer aldı.

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliğinin kurmuş olduğu standta Merkez Birliğinin faaliyetleri ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri hakkında bilgi edinme fırsatı bulan katılımcılara broşür, dergi gibi tanıtıcı ürünler dağıtıldı.

Dört gün süren fuar süresince Merkez Birliği standını Genel Başkanımız Cemalettin ÖZDEN'in yanı sıra Merkez Birliği Yönetim Kurulu Üyeleri Nurhan DAYAN, Ahmet YILMAZ, Muhasip

Üye Sırrı ÖZTÜRK ve Merkez Birliği Genel Sekreteri Dr. Hüseyin VELİOĞLU, Türkiye'nin çeşitli yerlerinden katılan il birliği Yönetim Kurulu Başkanları ve Sorumlu Müdürleri ziyaret etti.

Fuar kapsamında gerçekleştirilen koyun, keçi ve köpek yarışmalarının ardından Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Armağan HAYIRLI "Düve Yetiştirme" ve Gazi Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bahtiyar BAKIR "Sığırlarda Ayak Hastalıkları" ile ilgili sunumlarını gerçekleştirdiler.

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Düzenlediği Çalıştay Ankara'da Gerçekleştirildi

İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi'nin (İSEDAK) katkılarıyla 16-17 Kasım 2015 tarihlerinde "İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkelerdeki Küçük Ölçekli Çiftçiler ve Aile Çiftçileri ile Tarımsal Üretici Örgütlerin Çok Amaçlı İşbirliği Platformunun Kurulması" konulu çalıştay düzenlendi.

Çoğunlukla Afrika ve Arap Yarımadasının temsilcilerinin katıldığı çalıştayda, İSEDAK Koordinasyon Ofisi Uluslararası Programlar ve Projeler Müdürü Fatih KAYA, Tarım Kredi Genel Müdürü İrfan GÜVENDİ, Tarım Reformu Genel Müdürü Dr. Gürsel KÜSEK, Pankobirlik Genel Başkanı İrfan TAŞPINAR'ın yaptığı açılış konuşmalarının ardından katılımcılar

Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği başta olmak üzere, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Atatürk Orman Çiftliği, Tarım Kredi Kooperatifleri, Toprak Mahsulleri Ofisinin kurduğu standları ziyaret etme ve yetkililerle görüşme fırsatı buldular.

Çalıştayın ikinci oturumunda Dr. Melik AYTAÇ'ın sunumunda, İslam ülkeleri arasında işbirliği ve örgütlenmenin hızlandırılması için hazırlanması gereken ve İslam İşbirliği Teşkilatı'na daha önce proje olarak sunulan ortak bir veri tabanı oluşturma projesi ile ilgili detaylı bilgiler verilerek katılımcıların veri tabanı ile ilgili soruları yanıtlandı.

"Dünya Toprak Günü" Kutlandı

"Dünya Toprak Günü" dolayısıyla 5 Aralık 2015 tarihinde Bakanlıkta düzenlenen etkinlik Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Sayın Faruk ÇELİK'in katılımıyla gerçekleştirildi.

Yaptığı konuşmada, toprak bilgi sistemi üzerinde Bakanlık olarak çok daha ayrıntılı bir şekilde çalışmaların sürdürülmesi gerektiğini de vurgulayan ÇELİK, "Toprak bizim hayat kaynağımız, toprağa zarar vermeyelim. Onunla dost ve barış içinde yaşamak durumundayız, bunun başka yolu

yok. Hem dost diyeceksiniz, hem hayat kaynağım diyeceksiniz, hem de onunla barış içinde yaşamayı uygun bulmayacaksınız, bu ne fena bir çelişkidir, ne yanlış bir yoldur" değerlendirmesinde bulundu.

Yönetim anlamında idare eden vaziyet eden bir vizyon ortaya konulması gerektiğini dile getiren ÇELİK, Bakanlık olarak sivil toplum örgütleriyle, taraflarla toprak meselesi başta olmak üzere bütün meseleleri konuşacaklarını, eksiklikleri gidermek

ve gerekli adımları seri olarak ortaya koyma noktasında çalışmalar yapacaklarını bildirdi.

İlgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin yanı sıra Merkez Birliğini temsilen Genel Başkan Cemalettin ÖZDEN ve Genel Sekreter Dr. Hüseyin VELİOĞLU'nun iştirak ettiği etkinlik çerçevesinde ÇELİK ve beraberindekiler, Dünya Toprak Günü kapsamında Bakanlıkta kurulan standları ve "Tarım ve İnsan" konulu fotoğraf sergisini gezdi.

GÜBRE SIYIRICISI

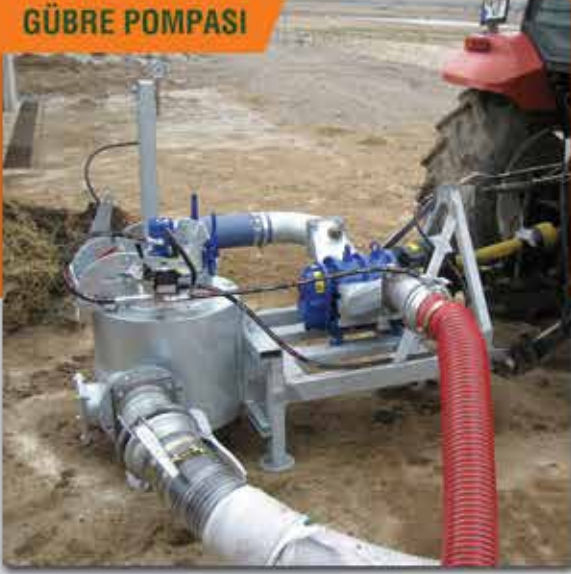

GÜBRE KARIŞTIRICISI

GÜBRE SEPERATÖRÜ

GÜBRE POMPASI

Gübre Yönetim Sistemleri

KATI SIVI KARIŞIK GÜBRE TANKERİ

SATIŞ OFİSİ: Tel: (0212) 274 05 00 Faks: (0212) 273 19 66

FABRİKA: Tel: (0212) 325 77 11 Faks: (0212) 279 12 02

İkitelli OSB Mahallesi HESKOOP F-Blok Kapı No:9 Başakşehir / İstanbul

info@ekodenge.tc

Tırnak Bakım Kursunun İkincisi Balıkesir’de Düzenlendi

İl Birlikleri teknik personellerinin mesleki yeterliliklerinin artırılması amacıyla ilki Konya’da düzenlenen Tırnak Bakım Kursunun ikincisi 13-15 Kasım 2015 tarihleri arasında Balıkesir’de gerçekleştirildi. Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Cemalettin ÖZDEN, Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler Daire Başkanı Ahmet

Mekin TÜZÜN ve Merkez Birliği Genel Sekreteri Dr. Hüseyin VELİOĞLU’nun açılış konuşmasını gerçekleştirdiği kursa, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Balıkesir İl Müdürü Zekeriyya ERDURMUŞ, Balıkesir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı M. Kemal ÇAKIRCA, Balıkesir DSYB Yönetim Kurulu Üyeleri, Merkez Birliği Teknik İşler Müdürü Dr. Onur ŞAHİN, Merkez

Birliği personellerinden Ziraat Mühendisi İbrahim KARAKOYUNLU, Veteriner Hekim Burak Murat KURT ve Birlik Personeli Bülent TOKLU’nun yanı sıra Afyon, Denizli, Muğla, Manisa, Kütahya, Çanakkale ve Balıkesir Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinden görevli personeller katıldı.

Merkez Birliği Teknik İşler Müdürü Dr. Onur ŞAHİN tarafından sığırlarda "Ayak-Bacak Özellikleri ve Genetięi" konulu sunum yapılmasının ardından kurs süresi boyunca Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bahtiyar BAKIR, ayak hastalıkları, nedenleri, insidansı, tedavi ve koruma yöntemleri, tırnak kesimi ve pansumanı konularında eğitim verdi. Eğitimin ikinci günü ise çiftlikte tırnak kesimi uygulaması yapıldı. Verimli bir şekilde sonuçlanan kursun üçüncüsünün Aralık ayı içinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Mevlit Kandilinde Camilerde Süt Dağıtıldı

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Mevlit Kandili vesilesiyle Türkiye genelinde camilerde halka süt dağıtımı yapılması konusundaki organizasyon çerçevesinde İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri ve Damızlık Sığır Yetiştirici Birlikleri tarafından 81 ilde camilerden süt dağıtımı gerçekleştirildi.

Ankara'da da Ankara İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği ve Ankara İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğinin katılımı ile Ahmet Hamdi Akseki Cami'sinde vatandaşların kandilleri kutlanarak süt dağıtımı yapıldı. Halkın ilgisinin oldukça fazla olduğu süt dağıtım etkinliğine Ankara İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcıları Sayın Veysel ÇETİN ve Sayın Ergün EROL, Merkez Birliği Yönetim Kurulu Genel Başkanı Sayın Cemalettin ÖZDEN ve Genel Sekreter Dr. Hüseyin VELİOĞLU katıldılar.

Antalya İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Erzurum İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Manisa İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Burdur İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Karaman İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Çorum İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Kırklareli İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

Van İl Gıda, Tarım ve Havancılık Müdürlüğü ile Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği

KUBİLAY TR421698013

D. Tarihi : 08.01.2010
Yetiştirici : ALTINOVA-TİM

BABA NO : US193299
BABA ADI : CAMELOT MISSION
D. TARİHİ : 10.07.1998

ANA NO : TR42292232
ANA ADI : İSTANBULLU
D. TARİHİ : 23.05.2004
5/4 (305) 6157
3. LAK 7114

US 187748

US857838

TRS176-98

TR0031499-186
3/2 (305) 6476
2. LAK 6912

PAKDİL TR421490529

D. Tarihi : 08.12.2009
Yetiştirici : ALTINOVA - TİM

BABA NO : IT021000782330
BABA ADI : RUD ZASTER
D. TARİHİ : 26.08.1999

ANA NO : TR42292206
ANA ADI : SALKIM
D. TARİHİ : 06.05.2004
5/4 (305) 6891
4. LAK 8254

ITVI000121852

DE0912436709

TRS276-99

TR4242059
7/6 7386
3. LAK 8958

Önceki Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Cenap AŞÇI Aksaray DSYB'yi ziyaret etti

Önceki Gümrük ve Ticaret Bakanı Cenap AŞÇI Aksaray İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bekir KAYAN'ı ziyaret etti. Aksaray İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğinde gerçekleşen ziyarette Sayın AŞÇI Aksaray'da tarım ve hayvancılığın önemine değinerek "En iyi yoğurdun Aksaray'da olduğunu iddia ediyorum. Aksaray'ın yoğurdu özel ve bu rekabeti öldürmeden, geliştirerek devam ettirmeliyiz. Aksaray hükümet teşvik uygulamasında 5. bölgededir. Bekir KAYAN'ın son seçimde ne kadar sevildiğini, üyelerine olan

teveccühünü gördük. Bu tabii sizin koşturmanızdan ve üyelerinize olan iyi niyetinizden kaynaklanıyor. Ben sizi bu anlamda tebrik ediyorum. Her zaman yanınızda olduğumuzu bilmenizi isterim" şeklinde konuştu. Aksaray Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bekir KAYAN "Türkiye'de tarım ve hayvancılık yapılacak en güzel yerlerden biri Aksaray'dır. Tarım ve hayvancılığı bir arada yapmak ayrı bir unsurdur. Tarım ürünlerinin fiyatı yüksek olduğunda hayvansal ürünlerin düşük olur, hayvan fiyatları düşük olduğunda da tarım ürünleri

yüksek olur, ikisi de birbirini dengeler. Önemli olan bizim ikisini de bir arada yapabilmemiz. Güzelyurt, Ağaören, Eski ve Ortaköy'de 4 şubemiz var ve 3 tane de temsilcimiz var" dedi. Aksaray'a düve bankası oluşturmayı düşündüklerini kaydeden Aksaray Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bekir KAYAN seneye temelini atmak istediklerini belirterek Sayın AŞÇI'dan destek talep etti. Ziyaret sonrasında Aksaray DSYB Başkanı Bekir KAYAN, Cenap AŞÇI'ya günün anısına tablo hediye ederek çalışanları ile birlikte hatıra fotoğrafı çekti.

Ağrı DSYB Eğitim Programları ile Faaliyetlerine Devam Ediyor

Ağrı İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Merkez, Tutak ve Eleşkirt ilçelerinde Suni Tohumlama ve Hayvan Islahı konulu bir eğitim programı düzenledi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinden Yrd. Doç. Dr. Selvinaz YAKAR'ın sunumlarıyla gerçekleştirilen program üç ayı merkezde gerçekleştirildi.

Saygı duruşu ve istiklal marşı ile başlayan eğitimde Ağrı DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Nizamettin ŞAHİN il genelinde hayvancılık ile ilgili genel bilgiler sunarak birliğin hayvan ıslahı konusunda üzerine düşen görevi mevcut imkanlar dahilinde yürütmeye çalıştıklarını, sektördeki diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak düzenledikleri bu eğitim faaliyetleri ile olumlu sonuçlar alma arayışlarını sürdüreceklerini bildirdi.

Eğitime katılan üyelere suni tohumlamanın faydaları, hayvan ıslahının önemi ile süt sağım denetim defterleri konularında bilgilendirmeler yapıldı. Toplantı sonunda katılımcılara sertifika ve iş tulumları dağıtımı yapıldı. Ayrıca İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı Kenan ANIĞI ile Şube Müdürü Saldun KILIÇ bu eğitim programı dolayısıyla birliğe memnuniyetini ve teşekkürlerini bildirdi.

İzmir DSYB Düve Satışına Devam Ediyor

İzmir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Ödemiş ilçesindeki düve üretim çiftliğinden yeni dönem 206 baş düvenin satışını törenle gerçekleştirdi. Törene, Ödemiş Belediye Başkanı Mahmut BADEM, AK Partili Belediye Meclis Üyeleri, İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü İbrahim ALTINTAŞ, İzmir DSYB Yönetim Kurulu Başkanı Ali GÜLKAYNAK, birliğin ikinci başkanı Ahmet KOCAAĞA, çiftlikler sorumlusu Ahmet CAMBAZOĞLU ve üreticiler katıldı.

Programda konuşan İzmir DSYB Başkanı Ali GÜLKAYNAK, üreticilerden buzağılarını birliğe vermesini istedi. GÜLKAYNAK, "İzmir İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği olarak İzmir'in her bölgesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Tabii ki Küçükmenderes bölgesi, bölgenin içinde de Ödemiş ilçemiz hayvancılık konusunda birinciliği taşıyor. Birlik olarak bizlerde ilimizde üretimieniyi şekilde destekliyor daha çok üretmek için yoğun şekilde

çalışıyoruz. Bugün 206 baş düvemiz daha çekiliş ile siz üreticilerimize satılacak. Bizim üreticilerimizden, üyelerimizden dişi buzağılarınızı değerlendirmek amacıyla birliğimize satmalarını istiyoruz. Biz en iyi şekilde buzağılarımızı düve haline getirip gebeyken bugün olduğu gibi düve satışı yapıyoruz. Bugün düve alacak olan üreticilerimize de hayırlı uğurlu bereketli olsun" dedi.

"130 Bin Büyükbaş Hayvanımız Var"

İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü İbrahim ALTINTAŞ da, ilçede 130 bin büyükbaş hayvanın bulunduğunu ifade ederek, "Ödemiş ilçemiz büyükbaş hayvancılıkta önemli bir noktadadır. 130 bin büyükbaş hayvan sayısı, günlük bin tonu aşan süt üretimi ile ülkemiz içinde önemli bir üretimhanedir. Birliğimizde düve konusunda önemli adımlar atıyor üreticilerimiz de düvelerini birlikten temin ediyor. Bugünde düve alan arkadaşlarımıza hayırlı uğurlu olsun bol kazançlar diliyorum" dedi.

Ödemiş Belediye Başkanı Mahmut BADEM ise konuşmalarında "Kentimiz büyükbaş hayvancılıkta gerçekten çok

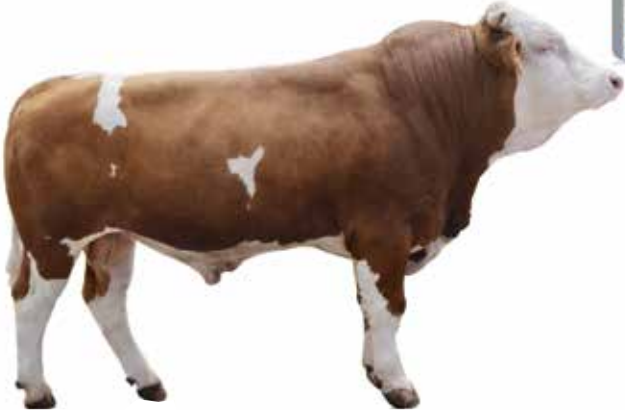
önemli bir noktadadır. Bunun yanında süs bitkileri üretimi konusunda da ciddi bir konuma gelindi. Biz gerek yerel yönetim olarak gerekse merkezi hükümet olarak üreticimizi her alanda destekliyoruz. Üreten vatandaşımızı ürettiği yerde köyünde, tarlasında memnun ve mutlu etme çabasındayız. Bundan sonra da bu çabamız devam edecektir. Birliğimizin çalışmalarını kutluyorum. Bugün düve alan üretici kardeşlerimi de bereketli günler diliyorum." dedi.

Programda katılımcılara ayrıca, Ödemiş'in meşhur köftesi ve keşkek ikramı yapıldı.

SİMENTAL IRKI **genTÜRK** BOĞALARI

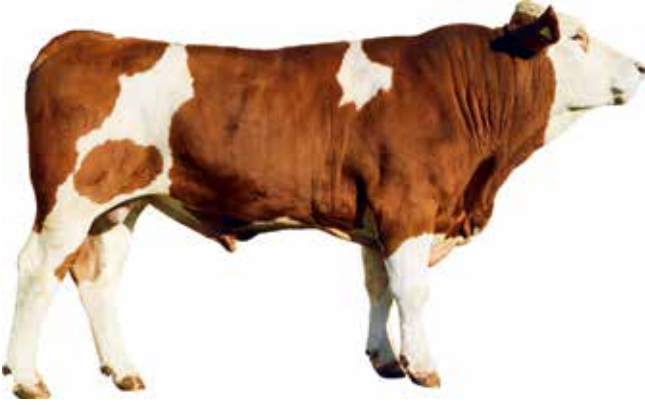
TÜRK MALI

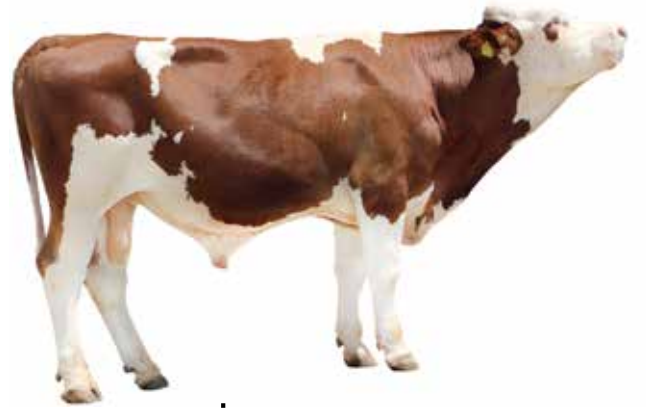
SARP - TR05649744

ZEYBEK - TR351920087

EGE - TR351903091

CİNBK - TR19754433

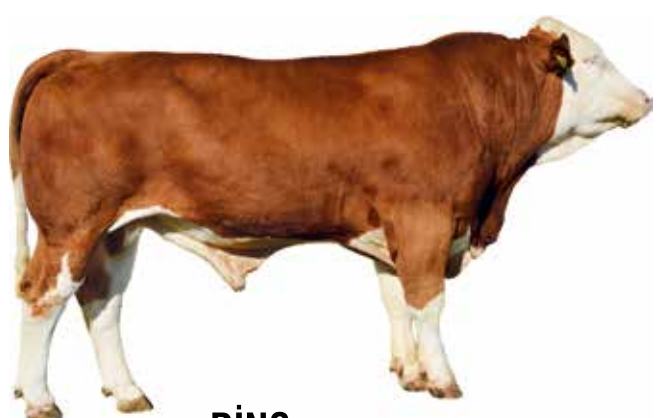
KURTULUŞ - TR351899234

HATTUŞAŞ - TR191000545

NAHİT - TR351920470

DİNÇ - TR351903090

Şanlıurfa'da Buzağı ve Düve Bakımı Eğitimi

Ekonomi Bakanlığı Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (URGE) Projesi kapsamında, Şanlıurfa Hayvancılık ve Hayvansal Gıda Ürünleri Kümelmesi çerçevesinde, Şanlıurfa Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından organize edilen Buzağı ve Düve Bakım Eğitimi, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası

(ŞUTSO) Balıklıgöl Toplantı Salonunda yapıldı.

Gerçekleştirilen eğitime Şanlıurfa DSYB Başkanı M. Reşat KARADENİZ, ŞUTSO Meclis Üyesi M. Fatih US ve hayvancılık sektöründe faaliyet gösteren firma temsilcileri katıldı. Danışman Mustafa RÜKŞEN tarafından verilen eğitimde,

buzağı yetiştirilmesi, buzağı hastalıkları ve ölümlerinin önlenmesi, süt verimin artırılması ve hayvancılığın mevcut durumu ile gelecekteki pozisyonu hakkında detaylar paylaşıldı. Danışman Mustafa RÜKŞEN, buzağı yetiştiriciliğiyle ilgili yaptığı sunumda şu bilgileri paylaştı. Gerçekleştirilen eğitimin ardından işletme yetkililerine pratik uygulamalar aktarıldı.

Gümüşhane’de Çiğ Süt Toplama Merkezi Geliştirilmesi Projesi'nin Protokolü İmzalandı

Gümüşhane’de, çiğ sütün uygun koşullarda toplanarak kalite değerinin artırılması ve bu konuda marka değeri oluşturularak üretimin teşvik edilmesi amacıyla gerçekleştirilecek Çiğ Süt Toplama Merkezi Geliştirilmesi Projesi protokolü 10 Kasım 2015 tarihinde Gümüşhane Valisi Yücel YAVUZ ve Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Ekrem YÜCE arasında imzalandı.

Valilik makamında düzenlenen imza törenine, İl Genel Meclisi Başkanı Şerif BAYRAKTAR, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri Ekrem AKDOĞAN, İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdür Yardımcısı Metin YALVAÇ, Gümüşhane İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Kadir KARAKOÇ ile DOKAP uzman ve yetkilileri katıldı.

İl Özel İdaresinin yürütücüsü, Gümüşhane İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'nin de paydaşı olduğu projenin bütçesi yaklaşık 1 milyon TL. Proje ile hayvancılıkta karlılığın ve gelirin artırılması, göçün önlenmesi ve sürdürülebilir, istikrarlı kırsal ekonomik kalkınmanın üstesinden gelmek, kısa ve orta dönemde karlı ve verimli hayvansal üretimin oluşması hedefleniyor.

MEVZUAT

BAKANLAR KURULU KARARI

- 16 Aralık 2015 Tarihli ve 29564 Sayılı Resmi Gazete
T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar

YÖNETMELİK

- 30 Ekim 2015 Tarihli ve 29517 Sayılı Resmi Gazete
Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- 20 Kasım 2015 Tarihli ve 29538 Sayılı Resmi Gazete
Yem Hijyeni Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- 17 Kasım 2015 Tarihli ve 29535 Sayılı Resmi Gazete
Yerli Hayvan İrk ve Hatlarının Tescili Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2004/39)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2015/43)

Sinop DSYB Yeni Hizmet Binası Açıldı

Sinop İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği yeni hizmet binası görkemli bir törenle açıldı. Açılış törenine; Sinop Vali Vekili Ali YILMAZ, Sinop CHP Milletvekili Barış KARADENİZ, il Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürü Mehmet ASAK, Sinop İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Şahin EĞLENCEOĞLU, birlik üyeleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlayan programda açılış konuşmasını yapan Sinop DSYB Başkanı Şahin EĞLENCEOĞLU, 2006 yılında kurulan birliğin faaliyetlerini anlattı. Yeni yönetim ve denetim kurulu olarak bir yıl önce birliğin yönetimini devraldıklarını belirten EĞLENCEOĞLU, geçen bir yıl içerisinde önemli çalışmalara imza attıklarını söyledi. Başkan EĞLENCEOĞLU, Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerinin yetiştiricilerin kendi aralarında teşkilatlanarak üstün verimli hayvan yetiştirilmesi amacıyla kurulan kuruluşlar olduğunu ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birlikleri sayesinde üye çiftçilerin devletin sunmuş olduğu hibe desteklerden yararlandıklarını belirtti.

Birliklerinin faaliyetlerinin sadece bu desteklemelerin alınmasını sağlamakta sınırlı olmadığına altını çizen Yönetim Kurulu Başkanı Şahin EĞLENCEOĞLU, "Bu güne kadar hibe desteklemelerin alınmasını sağlamaktan başka bir faaliyette bulunamayan birliği geliştirerek hayvan yetiştiricilerine daha fazla yarar sağlanmasının amaçlandığını belirterek, gerekli izinler alındıktan sonra birliğimiz üyelerine; suni tohumlama, küpeleme, yem

ezme, yem karma alet ve ekipmanları kar elde etmeden pazarlama, yem bitki tohum vb. ihtiyaçları pazarlama gibi hizmetler sağlayacağız. Şu an birliğimiz bir serbest ziraat mühendisi ile anlaşmış bulunmakta ve üyelerimize yapay çayır mera projeleri hazırlayarak proje masrafları da birliğimiz tarafından karşılanmaktadır, bunun gibi birçok faaliyetleri gerçekleştirmek için elimizden geleni yapacağız" dedi.

SÜT SIĞIRLARINDA TİP SINIFLANDIRILMASI VE VÜCUT KONDİSYONU DEĞERLENDİRME

KİTABINI VE

BOĞA-İNEK MAKETİNİ
BİRLİĞİMİZDEN TEMİN EDEBİLİRSİNİZ.

SÜT, SÜT ÜRÜNLERİ VE CANLI HAYVAN FİYATLARI (Kasım-Aralık Dönemi)

	Ortalama	En düşük	En yüksek
Çiğ süt fiyatı, TL/kg	1,06	0,93	1,18
Süt yemi fiyatı (%18 protein 2500 ME), TL/kg	0,95	0,90	1,00
Damızlık Belgeli Holstein (Siyah-Alaca) Düve, TL/baş	6305	5935	6675
Damızlık Belgeli Simmental Düve, TL/baş	7495	6994	7995
Damızlık Belgeli Esmer (Montofon) Düve, TL/baş	6641	6232	7050
Süt, TL/kg*	2,83	2,81	2,85
Yoğurt, TL/kg*	4,22	4,21	4,22
Beyaz Peynir, TL/kg*	19,43	19,40	19,45
Kaşar Peyniri, TL/kg*	24,78	24,70	24,85
Tulum Peyniri, TL/kg*	26,23	26,15	26,30
Krem Peynir, TL/kg*	21,55	21,50	21,60
Kahvaltılık Tereyağı, TL/kg*	32,20	32,10	32,30
Çiğ Süt fiyatı / Yem fiyatı oranı		1,03	1,18
UHT süt fiyatı / Çiğ süt fiyatı oranı		3,02	2,42

*Süt ürünlerinin tüketici fiyatları www.tuik.gov.tr adresinden alınmıştır.

Kaynak: 81 DSYB

ABONELİK FORMU

ADI SOYADI veya ÜNVANI :
DERGİ ADEDİ :
ADRESİ :
TELEFON :
MESLEĞİ VEYA ÇALIŞMA ALANI :

Dergimize abone olmak isteyen kişi ve kuruluşlar, abonelik formu veya formdaki bilgileri içeren bir yazı ve aşağıda verilen banka hesap numarasına yatırılacak yıllık abonelik bedelinin banka dekontu fakslandmalı veya adrese gönderilmelidir. Derginiz düzenli olarak adresinize gönderilecektir.

Bir yıllık abonelik bedeli : 25 TL
Ziraat Bankası Bakanlıklar Şubesi Şube Kodu: 1133 Hesap No: 3673814-5001
Adres: Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mahallesi 2120. Cadde No: 5 Gözüm İş Merkezi Daire: 1-2 06520 Çankaya ANKARA
Tel: 0312 219 45 64 (pbx) Fax: 0312 219 45 59

KARAMAN DSYB

Birliğimizde 1 Sorumlu Müdür, 1 Ziraat Mühendisi, 1 Veteriner Hekim, 3 Veteriner ve Ziraat Teknisyeni, 1 Muhasebe Personeli, 3 Veri Giriş Personeli olmak üzere toplamda 10 Personelle hizmetlerimize devam etmekteyiz. Birliğimize ait toplam 6 adet aracımız mevcuttur. Birliğimizin merkez dışında Ermenek ve Ayrancı ilçelerinde şubelerimiz bulunmaktadır.

Birliğimizde üye 1047 adet işletme ve soy kütüğüne kayıtlı toplam 34.185 baş hayvan kayıt altındadır. 2014 yılında besilik materyal anaç siğir ve

anaç siğir olmak üzere toplam 12.709 baş hayvanımıza 3.344.609,54 TL, yine 2014 yılında besilik materyal ve normal buzağı olmak üzere 6.613 baş toplam buzağıımıza 618.206,17 TL üyelerimize destekleme ödemesi yapılmıştır.

Birlik olarak bu zamana kadar bahsedebilecek nitelikte herhangi bir sıkıntıyla karşılaşmadık. Karaman İli Damızlık Siğir Yetiştiricileri Birliği olarak üyelerimizin her zaman yanında bulunduğumuzu, üyelerimize ve üreticilerimize kaliteli damızlık düve

temin edebilmek için elimizden gelen gayreti göstermekteyiz.

Üyelerimizin gelirini artırmak amacıyla daha bilinçli üretim yaparak randıman ve kâr oranını yükseltmeyi hedefliyoruz. Bunun birinci adımı eğitim, ikinci adımı ise genetik kapasitesi yüksek hayvan beslemektir. Girdi maliyetlerini düşürmek ve ürün fiyatlarını yükseltip sürdürülebilir seviyelerde tutmakta birliğimizin hedeflerindendir. Üyelerimizi sağım tekniği ve sağım konusunda da eğiterek yüksek kaliteli süt üretip dolaylı olarak halk sağlığına da hizmet vermekteyiz.

Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Reşat KARADENİZ ile Şanlıurfa DSYB Hakkında Görüştük

Birliğinizin alt yapısından kısaca bahseder misiniz?

Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği 2003 yılında kurulmuştur. Birlik bünyesinde 2 Ziraat Mühendisi, 1 Proje Sorumlusu, 2 Veteriner Hekim, 2 Veteriner ve Sağlık Teknikeri, 1 Muhasebe Sorumlusu, 3 Büro ve Bilgi İşlem Personeli, 1 Sorumlu Müdür olmak üzere toplamda 12 personel hizmet vermektedir. Birliğimiz 3 araç filomuz ile yetiştiricilerimize en kaliteli hizmeti sunmaktadır. Birlik merkez dahil Viranşehir ilçesinde kurulmuş olan şubemiz ile 18.584 km² 'lik alanda 13 ilçedeki yetiştiricisine en kaliteli hizmeti sunmaktadır. Birliğin il genelinde kooperatif üyeleri dahil olmak üzere 1.408 asıl üyesi bulunmakta ve soy kütüğü projesi kapsamında 31.978 bin baş sığırın yetiştirme ve verim kayıtları takip edilmektedir. Birliğimiz suni tohumlama, veterinerlik hizmetleri,

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmeti, Ayak ve Tırnak bakım hizmetlerini yetiştiricilerine en kaliteli şekilde ulaştırmaktadır.

Birliğinizin yürütmekte olduğu projelerden bahseder misiniz?

Biz birlik olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla birlikte ıslah projesi yürütmekteyiz.

Viranşehir ilçemizden başlayarak Hilvan, Siverek ve Şanlıurfa merkez üçgeni dediğimiz Karacadağ bölgesinde yaklaşık olarak 100 bin hayvan bulunmaktadır ve bu hayvanların tamamını ıslah edip onların sütünü ekonomiye katkı sağlayacak duruma getirmeyi hedefliyoruz. Şuan bir projemizde süt toplama merkezleri üzerindedir. Her ilçede süt toplama merkezimiz olacak. Çiftçiden toplanan sıcak süt soğutularak büyük firmalara pazarlaması yapılacak. Buradaki amacımız çiftçimize yardımcı olmak ve ekonomisine katkı sağlamaktır.

Tarım sektörü içerisinde hayvancılık önemli bir yere sahiptir. Sığırcılıkta da et ve süt önemli protein kaynağıdır. Süt sığırcılığında, fazla miktarda ve kaliteli süt elde edilmesi amaçlanır. Sütün, memeye zarar vermeden alınması gerekir. Eğer sağım uygun bir şekilde yapılmaz ise, hem alınan süt miktarı azalır, hem de meme hastalıkları oluşur. Bu da karı azaltır.

Şanlıurfa ili ve ilçeleri itibarıyla 5-20 baş sağmal ineğe sahip 600 aile işletmesi mevcuttur. Bu küçük aile işletmeleri günlük hayvan başına ortalama 7-9 litre süt almaktadır. Beslenme ve ırkın süt verimi üzerindeki etkisinin yanı sıra sağım sistemleri de etkili olmaktadır. Portatif sağım makinası ile süt verimi 15-16 litreye ulaşmış olacaktır. Bu sayede süt sığırcılığının en önemli getirisi olan süt ciddi anlamda değer bulacaktır.

Süt verimliliğini etkileyen diğer sebeplerden biri de sağım süresidir.

Sütün indirilmesini sağlayan oksitosin hormonu belirli bir süre salgılanır ve bu vesileyle sağım yapılır. Bu sağımın belirli aralıklarla yapılması gerekmektedir. Belirlenen süre ortalama 5-7 dakikadır. Bunu elle yapmak pek mümkün olmamakla beraber makineli sağımın süt verimi üzerindeki etkisi yadsınamaz. Bu bağlamda sağımın daha kaliteli ve uygun şekilde yapılması kolaylaşacaktır. Süt sığırcılığı yapan yetiştiriciler sütün değer bulduğu yani paraya dönüştüğü durumda kar getiren bir sektör haline gelecektir.

Gelecek dönemdeki projelerinizden bahsedermisiniz?

Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023 yılı için hükümetimizce belirlenen, ülkemizin dünyanın on büyük ekonomisinden biri olması ve 500 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmesi hedefleri toplamun her kesiminde olumlu yankılar uyandırmıştır. Bununla beraber konulan bu iddialı hedeflerin özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütlerine ek sorumluluklar getirdiği de ortadadır.

Bu sorumluluğu üstlenerek harekete geçen Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Şanlıurfa'nın ekonomik potansiyelini açığa çıkarmak ve 2023 hedeflerine Şanlıurfa'nın yapacağı katkıyı arttırabilmek için "Şanlıurfa'nın 2023 Vizyonu ve Stratejisi" çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu çalışmada, temel olarak, 2023 yılında, Şanlıurfa'nın Türkiye'nin kişi başına düşen milli gelir ortalamasını yakalaması için uygulanması gereken stratejilerin ana hatları belirlenmiştir. Belirlenen stratejilerin biri de ildeki hayvancılık sektörünün geliştirilmesi ve ihracata açılması ile ilgilidir. Bu stratejinin uygulanmasını Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği üstlenmiştir. Gerçekleştirilmesi planlanan bu proje, bu stratejinin ilk adımı olacaktır.

Şanlıurfa'nın, diğer birçok sektörde olduğu gibi, hayvancılık alanında da

açığa çıkarılmayı bekleyen büyük bir potansiyeli bulunmaktadır. Bölgede zaten yapılmakta olan küçükbaş hayvancılık faaliyetleri, devlet destekleriyle son yıllarda kurulmaya başlanan modern büyükbaş hayvancılık tesisleri ile birleşince bölgede hayvancılık sektörünün çehresi değişmiştir. Buna ek olarak, yeniden düzenlenen devlet teşviklerince 6. Bölge olarak sınıflandırılan Şanlıurfa'nın hayvancılık sektörüne sunduğu karşılaştırmalı avantajları da önemli ölçüde artmıştır. Şanlıurfa, yakın zamanda, bu avantajları değerlendirmek isteyen Pınar Süt ve Namet gibi büyük gıda firmalarının hayvancılık alanındaki büyük çaptaki yatırımlarını çekmeyi başarmıştır. Bu firmalar yerel üreticilerden yüksek miktarlarda alımlar yapmaya başlamış ve işlediği ürünleri iç ve dış pazara satmaya başlamıştır.

Bu gelişmeler, ildeki hayvancılık sektörüne önemli bir hareket getirirse de, Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve sektördeki diğer paydaşlar, konulan hedefler doğrultusunda sektörün, nihai hedef olan sürdürülebilir ihracatı yakalaması konusunda henüz kat etmesi gereken mesafeleri olduğuna hemfikirler. Konu üzerinde

araştırmalar yapan paydaşlar bölgede kırsal kalkınmanın gerçekleşmesi ve bunun sürdürülebilir ihracata dönüşebilmesi için "küme" modelinin Şanlıurfa için en uygun model olduğunu belirlemişlerdir.

Bu bilinçle Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği öncülüğünde, 2013 yılında Şanlıurfa Süt Sığırcılığı Kümelenmesi (ŞUSÜT) kurulmuştur. Kümelenmenin stratejik hedeflerinin belirlenmesi amacıyla Karacadağ Kalkınma Ajansı desteğiyle, Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği tarafından ŞUSÜT kümelenmesine yönelik "Şanlıurfa Büyükbaş Hayvancılık ve Hayvansal Gıda Ürünleri Kümelenme Yol Haritası" hazırlanmıştır. Daha sonra, bu belgedeki hedeflere ulaşılması için firmalar ve ilgili paydaşlar T.C. Ekonomi Bakanlığı'nın URGE Programına başvurmuşlardır. Bölgede süt verimi, şirketlerin karlılıkları, maliyetlerin düşürülmesi ve ihracat adımlarının atılabilmesi için küme üyesi çiftliklerin eğitim ile desteklenmesi gerekmektedir. Çiftliklerde sınırlı sayıda yetişmiş eleman bulunmaktadır. Yapılacak eğitimlerle karar mekanizmasındaki kişilerin teknik ve idari bilgileri arttırılacaktır.

Şanlıurfa DSYB üyesi HCS HAYVANCILIK Adına Hacı SAÇAKLI ile İşletmesinin Mevcut Durumunu ve Hayvancılığı Konuştuk

Yetiştirici olmaya nasıl karar verdiniz? Kaç baş hayvanla başladınız, bu gün kaç baş hayvanınız var?

Tarım ve hayvancılık programlarını takip etmek hayvancılığa olan ilgimi artırdı. Şanlıurfa'daki hayvancılığı yakından araştırmaya başlayarak 30 baş hayvanla başladım. Bugün işletmemde 120 baş hayvan bulunmaktadır.

Hayvan sayınızı arttırmayı, işletmenizi büyütmeyi nasıl başardınız? Bu süreçte size yardımcı olan faktörler neydi?

İşletmeyi büyütmek için; hayvancılık kredisinden yararlandım ayrıca çiftçilik yaptığım tarım arazilerimden elde ettiğim kar ile işletmeyi büyüttüm. Ayrıca Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği bünyesinde bulunan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin vermiş olduğu eğitim programlarına katıldım, vermiş oldukları eğitimler sayesinde hayvancılık konusunda daha da bilinçlendim.

İşletmenizi kurarken ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Sizin için en büyük güçlük neydi?

İşletme açarken herhangi bir eğitim şartı olmadığı için bilgimiz olmadan işletme açtık. Bundan dolayı işletmemizde buzağı kayıpları yaşadık. İşletmemizi kurarken çok bilgisizdik ve personel sorunumuz vardı, çalışan personellerimiz de çiftlik eğitimi almadıkları için bizleri iyi yönlendiremediler.

Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği'ne ne zaman ve neden üye oldunuz?

Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine 13 Ekim 2014 tarihinde üye oldum. Devletin vermiş olduğu hayvancılık desteklemelerinden ve birliğin Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinden faydalanmak için üye oldum.

Birliğe üye olmanızın size en büyük faydası nedir?

Hayvanlarımın verilerini resmi olarak görebiliyorum, hayvanlarımın tohumlamalarını takip etmekte sıkıntı yaşamıyorum, kuruya çıkartmada sıkıntı yaşamadan hayvanlarımın pedigrilerini takip etmekte zorlanmadan birlikten temin ediyorum. Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği bünyesinde bulunan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri

sayesinde gerekli takip ve işlemlerim birebir yapılmakta ve eksiklikler bize bildirilmekte olup, fuarlar, geziler, eğitimlere katılmamız sağlanıyor.

Merkez Birliği ve diğer il birliklerinin faaliyetlerinden haberdar mısınız?

Web sitesi tarafından Merkez Birliği ve diğer il birlikleri takip etmekteyim.

Bölge olarak yaşadığınız en büyük sıkıntı (hastalık vb) nedir? Bu sıkıntılar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

Şanlıurfa bölge itibari ile sıcaklığa bağlı olarak verim düşüklüğü, şap hastalığı, mastitis, ayak hastalıkları, Afrika hastalığı, buzağı ishalleri ve kuru dönemin bilinçli yapılmaması.

Şanlıurfa'da yetiştirici olmanın farkı nedir sizce? Olumlu ve olumsuz taraflarını sıralamanızı istesek neleri sayarsınız?

İklima bağlı olarak yem bitkileri yetiştiriciliği daha uzun süreli yapılması avantaj, sıcaklığa bağlı olarak yem tüketiminin düşmesi ve bunun sonucunda süt veriminin düşmesi ise dezavantajdır.

Yılda kaç buzağı alıyorsunuz? Bunların kaç yaşıyor?

Siğirilerin gebelik süresi ortalama 280 gündür. Ekonomik olan yılda bir buzağı alınmasıdır. Buna bağlı olarak ortalama yılda 120 buzağı almaktayız. Bunların yaklaşık 116'sı yaşıyor.

İşletmenize ait kayıtları nasıl tutuyorsunuz? Soy kütüğü kayıtlarını sürü idaresinde kullanıyor musunuz? CİBİS (Çiftlik Bilgi Sistemi)'ten faydalaniyor musunuz?

İşletmemize ait kayıtları defter tutarak kayıt altına alıyoruz. Hayvanlarımızın döl verimini, süt verimini, Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği bünyesinde bulunan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri sayesinde gerekli takip ve işlemlerimi e-ıslah veri tabanından alıyorum.

Bildiğiniz üzere sürünün devamlılığı için üreme çok önemli. Üreme ile ilgili sorunlar yaşıyor musunuz? Bu sorunlar için ne gibi önlemler alıyorsunuz?

Şanlıurfa İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği bünyesinde bulunan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri

sayesinde suni tohumlama ve kızgınlık döneminin takiplerinin döl verimi üzerindeki etkisi anlatılarak kızgınlığa gelen hayvanın bu dönemi kaçırmadan, veteriner hekimlere ulaşıp zamanında tohumlama yapmanın avantajlarını aktardılar.

Hayvanların kızgınlığa zamanında gelmesi için aşırı yağlanmadan kaçınılması gerektiği anlatıldı.

Suni tohumlama boğası seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?

Suni tohumlama boğası seçiminde öncelikli olarak kolay doğum özellikli sperma seçiyorum. Süt verimi yüksek, kondisyonu düzgün, meme ve bacak yapısına bakıyorum. Daha sonra ise devlet desteğinden faydalanmam için aynı ırkla uyumlu boğa seçiyorum.

Daha genel olarak konuşursak Türkiye'de hayvancılık konusunda ki sorunlar neler? Süt fiyatları ya da ithal hayvanlar sizde tedirginlik yaratıyor mu?

İslah projelerinin temelini teşkil eden suni tohumlama uygulamalarında özellikle Doğu ve Güney Doğu Anadolu illerinde yetkilendirilmiş personel (veteriner hekimi veya suni tohumlama teknisyeni) eksikliğinden dolayı mağduriyetler yaşanmaktadır. Tüm gelişmiş ülkelerde ve AB ülkelerinde siğir yetiştiricileri yetkilendirilmiş kurumlar tarafından verilen eğitim sonucunda almış oldukları sertifika ile kendi işletmelerinde suni tohumlama uygulamaları yapabilmektedir. İşletmelerde bulunan hayvanlara yetiştirici tarafından suni tohumlama uygulamasına izin verilmemesi ıslah çalışmalarına sorun teşkil ediyor. Ayrıca yem sanayicisinin yem

fiyatlarındaki keyfi uygulamaları maliyetlerimizi yükseltiyor, buda en büyük sorunlarımızdan biridir. İthal hayvanlar bizde tedirginlik yaratıyor, elimizde bulunan hayvanları pazara çıkaramamaktayız buda ekonomimizi büyük ölçüde etkiliyor.

Yetiştiriciler yem fiyatlarının artmasından şikâyetçi, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bende bu yem fiyatlarının artışından şikâyetçiyim. Yemin stoklama konusunda sıkıntı yaşıyorum. Bu yüzden kendi yemimi kendim yetiştirmeye başladım.

Bu işe yeniden başlasanız nelere dikkat edersiniz? Hangi konularda daha dikkatli olursunuz?

Bu işe yeniden başlasam daha önce yaptığım hataları bir daha yapmamak için tedbirli olurum. Hayvancılık konusunda daha fazla araştırmalar yaparak hayvan seçimini daha özenli yapardım. Özellikle işçi seçimimde daha önce çalışmış personel almaya dikkat ederim. Buzağı ölümlemlerindeki hataları yapmamak için daha iyi çözümler yaparım.

Bu işe yeni başlayacak üreticilere tavsiyeleriniz nelerdir?

Gerçekten hayvancılığın güzel bir iş olduğunu ve bu sektörde kalmak için her zaman fazla açılmadan az bir sayı ile başlayıp kendi sürüsünü kendi hayvanlarından elde etmeye çalışmasını tavsiye ederim. İşletme yapacak yeni girişimcilerin daha önce çalışmış işletmeleri gezip oradaki hataları tespit ettikten sonra başlaması daha iyi olur diye düşünüyorum.

Yetiştirici işini bilir

kaliteli sperma için **GENTÜRK**'e gelir

TÜRKİYE DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

Eskişehir Yolu Üzeri Mustafa Kemal Mah. 2120. Cad. No:5 Gözüm İş Merkezi Daire 1-2 06520 Çankaya/ANKARA
Tel : 0 312 219 45 64 (Pbx) - Fax : 0 312 219 45 59 e-mail : dsymb@dsymb.org.tr web : www.dsymb.org.tr

Başarılı İnekçiliğin Ön Koşulları

Döl Verimi, Meme ve Buzağı Sağlığında Kritik Kontrol Noktaları

Prof. Dr. Şükrü KÜPLÜLÜ
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Prof. Dr. M. Rifat VURAL
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi

Mehmet ŞAHİN
TİGEM

Ahmet BAŞ
TİGEM

Damızlık süt ineği yetiştiriciliği; hayvancılık sektörü içinde bir EKONOMİK DENGİ SEKTÖRÜDÜR. Bir işletmenin varlığını sürdürebilmesi, gelirin, giderden fazla olması ile mümkündür. Süt inekçiliğinde pratik hedef; yılda bir inekten, bir yavru elde etmektir. İşletmelerin sevk ve idaresi ekonomik göstergelere göre yapılır. Her profesyonel girişimcilikte olduğu gibi inekçilik sektörünün de kritik kontrol noktaları bulunmakta ve başarı için bunların sıkı bir şekilde denetlenmesi gerekir. Bazı temel kritik kontrol noktaları maddeler halinde pratik yönleri ile aşağıda irdelenmiştir.

1. İnekçilik işletmesinde tesislerin doğru kurulması

Günümüzde hayvansal üretim faaliyetleri yürüten işletmelerin ekonomik değer oluşturabilmesi için; KRİTİK ÖNCELİK; stratejik öneme sahip hayvancılık tesislerinin bölge coğrafi koşullarına uygun inşa edilmesidir. Aksi durumda işletmelerin değer yaratması mümkün değildir. Tesisin kurulacağı yer, tesisin bölümlerinin lokalizasyonu ve bölümlerin birbirleriyle uyumları (doğumhane, buzağılık, sağımhane, yüksek süt verimli grup vb.), bölümlerin hayvan sayısına göre fiziki kapasitesi, gübre ve çevre yönetimi iyi planlanmalıdır. Ayrıca, yem silolarının, silaj çukurlarının, kaba ve konsantre yem tedarik, depolama, dağıtım planlamaları işletme kurgusu ile uyumlu olmalıdır. **Kısaca; işletme kurgusu; ineklerin doğal yaşamlarını taklit etmelidir.**

Küresel iklim değişiklikleri göz önüne alındığında, Ülkemizde, inekçiliğin en önemli sorunlarından biri ısı stresidir. Ahırların öncelikle doğal hava sirkülasyonunun bulunduğu ve drenaj sorunu olmayan yerlere kurulması önemlidir. Doğu illerimiz hariç; ahırların üstü kapalı- ancak çatısı yüksek (8-10 metre) ve yanları açık kurgulanmalıdır.

Mümkünse gezinti alanlarının da üstü kapatılmalıdır. Ayrıca, ahırlar mera sistemine açık ve fiziki kapasitelerinin hayvan başına en az 25-30 metrekare olarak planlanmalıdır. Sanayi tipi işletmelerde doğum sonrası karşılaşılan sorunların önemli bir kısmının kaynağının HATALI AHIR KURGULARIDIR.

2. Hedeflenen hayvancılığa uygun ırk seçimi ve etkin seleksiyon

Hedeflenen hayvancılık türüne ve iklim koşullarına göre doğru hayvan ırkı seçilmelidir. Örneğin; süt inekçiliği için Holstein ve Jersey; hem et hem süt inek yetiştiriciliği için Simental ve Esmer ırk ve benzeri kombine özelliğe sahip ırklar seçilir. Irk seçiminde ayrıca, bölgeye adaptasyon ve dirençlilik kabiliyetleri göz önünde bulundurulur. Aynı sürü içinde az hastalanan, meme ve döl verimi sorunu en az olan hayvanlarda, seleksiyon kriteri içinde, kendi çekirdek sürünün oluşturmada ekonomik bir yaklaşımdır.

3. İşletme personelinin nitelikleri, denetlenmesi ve değerlendirilmesi

Başarılı işletmecilik için kalifiye insan gereklidir. Tanımlanmış işe uygun personel istihdamı yapılmalı ve bu personel sürekli eğitim sürecinde tutulmalıdır. Verilen eğitimin personele yansması, pratik yoklama ve yaptığı işlerde elde ettiği sonuçların istatistiksel değerlendirilmesi ile denetlenmelidir.

Ülkemizde göz ardı edilen bu husus işletmelerin değer yaratmasını engelleyen en önemli etmendir. Personel sayısından daha çok tanımlanmış görevi yapabilme kabiliyetleri önemlidir. Tanımlanmış görev ve uygun personelin etkilediği bölümler;

- a) sağımhane
- b) kızgınlık takibi
- c) tohumlama
- d) doğumhane hijyeni ve yönetimi
- e) buzağı bakım ve beslemesi

olup anılan bölümlerde, profesyonel- pratik bilgi ile donatılmış insanların önemi büyüktür.

Aynı koşullarda çalışan insanların performanslarının farklılığı; tanımlanmış göreve uyumlu olup olmadığının ölçülmesi ve denetlenmesi ile mümkündür.

Tanımlanmış görevleri görevlilerin doğru yapıp yapmadığının kamera ile izlenmesi ve yaptığı işleri bir bilgisayar programı ile sisteme yüklenmeli ve belli zaman aralıklarında da performansları değerlendirilmelidir.

Unutulmamalı ki; **“ölçme, değerlendirme ve denetim yapılmaz ise çiftlik doğru yönetilemez”**.

4. İnekçilikte beslenme, kaba ve konsantre yem hijyeni

Beslenme, hastalıklardan korunacak bağışıklık gücüne, meme sağlığı ve başarılı bir döl verimine ulaşmak için en önemli faktördür. İnekçilikte döl verimi, hayvanlara verilen kaba ve konsantre yemin hijyeni ve hayvanın verimine-ırkına göre doğru besleme ile yakın ilişkilidir. Çiftlik maliyetlerinin yaklaşık %55 ni beslenme giderleri oluşturur. Birçok döl verimi sorununun temelinde BESLENME SORUNU yatar. Özellikle; mesleki kariyerimizde inekçilik ile meşgul olan işletmelerin en önemli işleyiş sorunlarından biri kaba ve konsantre yem hijyeni sorunudur. Konuyu daha da önemli hale getiren işletme sahiplerinin ve uygulayıcıların sorunun farkında olmamasıdır. Hijyen kapsamında en önemli sorun ise **“MİKOTOKSİNLER”** dir. Mikotoksinlerin hayvan, insan sağlığı ve çiftlik ekonomisine negatif etkilerinin yanısıra bu konuda önlemler aşağıda sunulmuştur.

Anektod olarak; başarılı bir süt inekçiliği için, işletme sahiplerinin; **“iyi bir hayvan beslemeciyi ve iyi bir veteriner doğumcuğu istihdam etmeli; gücü yetmiyor ise dost olmalı”** denebilir.

İşletmelerde Mikotoksin Sorunu

Mikotoksinler (aflatoksin, deoksinivalenol (DON) veya vomitoksin, T-2 toksin, fumonisin, ergot alkaloidler, okratoksin A, PR toksin, patulin, sitrinin); Dünya da çiftliklerin %76'sında tespit edilmiştir. Neredeyse tamamında sorun oluşturduğu ise kaynaklardan izlenmektedir. Bu mikotoksinler arasında aflatoksin metaboliti haricinde tüm diğer mikotoksinler genelde **tarla kökenli olup**; tarla da yetiştirme esnasında bulaşıklık oluştururken; aflatoksin sorunu ise genelde **depolama hatalarına** bağlı olarak ortaya çıkar.

Kaba ve konsantre yemlerde yukarıda belirtilen bütün mikotoksinler hayvan sağlığına ve fizyolojisine zararlı olmakla birlikte bu toksinlerden özellikle aflatoksinin insan sağlığına olumsuz etkileri ön planda olması nedeni ile (karaciğer kanseri) hayvansal gıdalarda belli sınırları aşmaması için sütte M1 alfa metaboliti araştırılması ve izlenmesi yapılmaktadır.

Mikotoksinler ineklerde akut ve kronik bozukluklara yol açarlar. Akut mikotoksikozisde toksinin aniden yüksek düzeyde alınması ile ölümlere neden olur. Kronik olgular ise toksinin düşük düzeyinin uzun süre alınması ile ortaya çıkar. Genç

hayvanlar, mikotoksinlere, yetişkinlere göre 4-5 kat daha duyarlıdır. Mikotoksikozise ilişkin belirgin bir semptom olmamakla birlikte ineklerde ilk belirti;

- Sindirim sistemi yangılarına neden olur ve sindirim sistemi mikroorganizmaların dağılım dengesini bozarak yemden yararlanma katsayısını düşürür. Bazen kanlı dışkılama sorunu ile karşılaşılır.

- Bağışıklık sisteminin baskılayarak bir çok hastalığa alt yapı oluşturur. Özellikle ayak hastalıkları, mikoplazma, pastörella, gibi solunum sistemi ve diğer sistem hastalıklarının alevlenmesini tetikler.

- Genel anlamda metabolizmayı olumsuz etkileyerek genç hayvanlarda gelişim geriliğine neden olur.

- Tohumlanmayan ve gebe olmayan virjin düvelerde meme uçları ve meme lobunda anlamsız erken gelişmeler gözlenir.

- Özellikle genç düvelerde kızgınlık göstermeme, anlamsız irinli genital kanal akıntıları, yumurtalık kistleri saptanır.

Önlem ve Yaklaşımlar

- Silaj ve kaba yem olarak kullanılan materyalin tarlada yetiştirilmesi aşamasından itibaren mikotoksin kontaminasyonu denetlenmelidir.

- Silaj hazırlanma sürecinde silajın neminin optimuma indirilmesi, pH sınırın hızla düşürülmesi anaerobik ortamın oluşturulması ve kullanım süreci de dahil hijyenik kalite denetlenmelidir. Bu amaçla, pratikte, inekçilik endüstrisinde silaj hazırlama aşamasında mikrobiyel, kimyasal enzimatik katkılardan faydalanılmaktadır.

- Toksin bağlayıcılardan faydalanılmalıdır. Toksin bağlayıcı olarak, sindirilmeyen karbonhidratlar, ön planda yer almaktadır. Bunlar toksin ile yeni bileşikler oluşturarak sindirim yolu ile sindirilmeden atılırlar (önerilen toksin bağlayıcılar; hydrated sodium, calcium aluminosilicate or HSCAS).

- Silaj kaliteli görünse bile silaj havuzunun, kenarında, dibinde ve en üstündeki katmanların kullanımından kaçınılmalıdır.

- Küflenmiş, nem düzeyi denetlenmemiş ve iyi depolanmamış kaba ve konsantre yemler sürüye verilmemelidir.

- Kaliteli protein ve enerji kaynağı oluşturulmalıdır. Rasyona vitamin, antioksidan, iz element ve probiotiklerin (bifidü bakter, propiyoni bakter) katılmalı ve kritik kontrol noktalarında vitamin-iz elementler enjeksiyon tarzında uygulanmalıdır.

Laboratuvara tahlil örneği gönderme

Mikotoksinlerin yem maddelerinde aranmasında; yem maddelerin mikotoksinden şüphelenilen 20 farklı yerinden örnekler alınarak bir torbada birkaç gün bekletildikten sonra yeterli miktarda analize gönderilir. Buna rağmen mikotoksinlerin saptanması zordur.

5. Çiftlik işletim senaryosunun oluşturulması

Bilindiği üzere çiftlikte hayvan varlığı ve üretim stratejisi göz önüne alındığında hayvan varlığı çoklu gruplara ayrılmaktadır. Örneğin; kuru dönem grubu, doğumhane grubu, yeni doğum yapmış inek grubu, sığata hazır inek grubu, düve, dana buzağı gibi.

Yukarıda anılan ve emsal grupların fizyolojik ihtiyaçları birbirinden farklı olduğu göz önünde bulundurulduğunda her grubun kendi ortamında mutlu olabileceği (stresden uzak) uygun fiziki koşullar oluşturulmalıdır.

6. Aşılama programının oluşturulması ve biyogüvenlik tedbirleri

Çiftlik ortamına giren insan ve başka hayvan varlığı denetlenmeli; özel kıyafet giyilmeli; dışardan hekimlik hizmeti alınıyor ise hekimin hijyenik tedbirlere uyup uymadığının gözlenmeli ve talep edilmelidir.

Bölgede hayvan varlığını tehdit eden hastalıklara karşı ve resmi otoritenin belirlediği aşı programı uygulanmalıdır.

7. Planlama ve durum değerlendirmesi

İşletme sahibi, veteriner hekim, zootechnik, hayvan beslemeci, sağlık teknisyeni-tekniker ve kritik noktalardaki personelin (kahya, sağımçı vb) bir araya geldiği; aylık toplantılar ve planlamalar yapılmalı ve her türlü veri kayıt altına alınmalıdır. İleride karşılaşılabilecek sorunların aşılabilmesinde ve planlamaların yapılabilmesinde DOĞRU KAYIT SİSTEMİNİN bulunması ve kullanılması oldukça önemlidir.

8. Sığırcılık işletmelerinde en çok karşılaşılan sorunlar

İşletmelerde verimliliği azaltan üremeye bağlı sorunlar; çoğunlukla, doğum ve doğumu izleyen 40 gün içerisinde görülmektedir. Bunlardan başlıcaları: **güç doğum, güç doğum sonrası genital kanal travmalarına bağlı yaralanmalar, yavru zararlarının atılamaması, uterus enfeksiyonları, süt humması, mastitis, dördüncü midenin yer değiştirmesi, negatif enerji (ketozis), aşırı enerjili besleme (asidozis) ve ayak hastalıklarıdır.**

Yukarıda sıralanan bozuklukların birçoğu damızlık süt sığırcılığı işletmelerinde mutlak görülür. Ancak bu bozuklukların görülme oranları işletmenin karlı, ekonomik ve sürdürülebilirliğinin en önemli göstergesidir.

Anılan bu bozuklukların oranı işletmeyi sıkıntıya sokuyor ise bunun ana nedenlerinden biri yapısal hataların yanı sıra kuru dönem (doğuma 2 ay kala), geçiş döneminin (doğumdan 3 hafta önce ve doğumdan sonraki 3 hafta) iyi yönetilememesidir. Bu nedenle; **üreme sorunlarını düzeltmeye yönelik eylem planı; kuru dönemin başında başlamalıdır.** Bilinmelidir ki profesyonel işletmelerde etkin tedavi yerine etkin önlemler değer katar.

KURU DÖNEM VE GEÇİŞ DÖNEMİNİN SEVK VE İDARESİ

Kuru dönem; gebeliğin son 45-60 gününü kapsayan; meme dokusunun kendini yenileyip doğumdan sonra yeni bir sağım ve doğuma hazırlandığı bir süreçtir. Bu dönem hayvanın dinlenme süreci olduğu kadar meme hastalıklarından korunma, aşılama ve kaliteli bir ağız sütü üretme açısından da **önlem ve bir fırsat dönemidir.** Bu süreç; gizli seyirli (subklinik) mastitislerin tedavi edilmesine bir fırsat yarattığı gibi; bu dönem, aynı zamanda yeni meme içi enfeksiyonların da oluşabileceği kritik bir süreçtir. Kuru dönemin başında subklinik meme hastalıklarının tedavi fırsatını kaçırmayalım ve bu dönemde yeni enfeksiyonların oluşumunu göz ardı etmeyelim. Zira inekçilik işletmelerinde **meme hastalıkları sıklıkla kuru dönemin başında, doğumdan bir hafta önce ve doğumu izleyen bir haftalık süreçlerde ortaya çıkar.**

Kuru dönemin başında mümkünse meme hastalığına neden olan mikroorganizma ve duyarlı olduğu antibiyotik tespit edilerek, hijyenik tedbirlerle, meme içine verilmesi meme sağlığı açısından önerilir.

Kuru dönem başında önerilen çiftlik yönetim uygulamaları

- Kuruya ayrılacak ineklerde gebelikler mutlaka doğrulanmalıdır.
- Sütten kesme bireysel olmalı; günlük 18 litrenin üzerinde süt veren ineklerin kuruya ayrılması diğer ineklere göre daha uzun sürede gerçekleştirilmelidir.
- Damızlık süt sığırlarının 3.5 vücut kondisyon skoru ile doğuma girmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla kuru dönemin başı ve sonundaki vücut kondisyon skoru (VKS) kayıt edilerek takip edilmelidir. **Aşırı yağlı inekler için diğer ineklerden ayrı bir kuru grup oluşturulmalı ve ayrı bir besleme programı uygulanmalıdır.** Bu ineklerin gebeliklerinin son 21 gününe ideal vücut kondisyon skoru ile girmelidir. Aksiinde; **bu ineklerde güç doğum, yavru zararları atamama, süt humması ve negatif enerji dengesi sorunu ile karşılaşma riskleri oldukça yüksektir.**

• **Kuru dönemin başında aşı uygulamaları:** Genel kanı olarak; damızlık ineklerin hastalıktan korunması, doğurdıkları buzağıları enfeksiyonlardan koruyacak bağışıklık hücrelerinden zengin kolostrum elde etmek için aşı uygulamaları yapılır. Bu konuda ticari aşılar, Bakanlık yetkililerinin onayı ile pratik olarak uygulanmaktadır.

• İşletmede meme sağlığı sorunu var ise ve yeni meme içi enfeksiyonların önlenmesi amacı ile bir önceki sağım döneminde meme hastalığı geçiren hayvanlardan örnekleme yöntemi ile (100 inekten 5 inden) steril şartlarda alınan süt örneklerinin mikrobiyolojik ve antibiyogram muayene sonuçlarına göre, uzun etkili uygun antibiyotikler kuru dönemin başında son sağımı takiben meme içine koruyucu olarak verilmelidir.

• **Meme enfeksiyonlarına karşı antioksidanları uygulanması:** Kuru dönemin başında meme enfeksiyonlarına karşı bireysel bağışıklığı artırmak amacı ile Vitamin A, C, D, E, ve Selenyum enjeksiyonları yapılmalı ve bu enjeksiyonlara Mn, Co, Zn, Cu mineral madde bileşiklerini de içeren preparatlar enjeksiyon tarzında eklenmelidir.

- Son sağımı takiben, kuru dönemin başından son 21 güne kadar olan sürede ineğin ihtiyaçlarına uygun hesaplanan **kaliteli kaba** ve kesif yem rasyonları hazırlanarak verilmelidir.

Doğumdan önceki 3 hafta (Doğuma yakın dönem)

Doğumdan önceki 3 haftalık süreç hayati öneme sahip olup; iyi yönetilmesi, verimliliği doğrudan etkiler. Bu dönemde yavrunun, anne kan dolaşımındaki aminoasitlerin yaklaşık %75 ni kullanması, buzağının hızlı büyümesi, ağız sütü (kolostrum) sentezinin başlaması (en az 15 litre) nedeniyle ani enerji, amino asit, mineral ve vitamin ihtiyacı yaklaşık 10 kat artar. Bu dönemde; hayvanlar, normal mineral madde seviyesini korumaya, bağışıklık sistemini uyarma ve güçlendirmeye, pozitif enerji dengesini korumaya ve rumenin (işkembe) yüksek enerjili rasyona uyum sağlamasına çaba harcar.

Bu nedenle, stresin en az olduğu, **çok kaliteli kaba yem ihtiyacının arttığı** (canlı ağırlığının %2 si civarında) ve kullanılması gereken bir dönemdir. Bu sürecin özellikle son bir haftasında enerji ve mineral ihtiyacı en üst düzeye çıkması nedeniyle göz ardı edilen mineral ve enerji dengesizliklerinin olumsuz sonuçları doğum sonrası, metabolizma ve işlev bozuklukları olarak ortaya çıkar.

Pratik açıdan gebeliğinin son bir haftasına giren ineklerin iştahı gözlemlenerek sebebi araştırılmalı gerekirse enerji ve mineral madde yönünden desteklenmelidir. Gebeliğin son bir haftasındaki iştahsızlıkların nedeni olarak; doğuma yakın meme hastalıkları da olabilmektedir. İştahsız ineklerin bu sebepten dolayı meme enfeksiyonu ve enerji açığı açısından birlikte değerlendirilmelidir.

- Bu dönemde, inek ve düvelere en az 25-30 metrekafe/hayvan başına yaşam alanı oluşturulmalıdır. Fiziki mekânlar toplam kapasitenin %85 i kadar doldurulmalıdır. Gezinti alanlarının zemin drenajı, zemin ve eğim ıslahı yapılmalıdır. Kış aylarında zeminin çamur olmaması ve yaz aylarında da ısı stresinden korunması amacı ile açık örtü yapılması uygun olacaktır.

- İneklerin günde ortalama 12-14 saat yatarak dinlenmeye ve sosyal hiyerarşiden uzak durmaya gereksinimi vardır. Stres altındaki ineklerde, negatif enerjiye dönüşme riskinin yanı sıra doğumun beklenen süreden daha erken başlamasına neden olur. Erken doğumlar, doğum kanalının yeterli gevşeme sağlamaması nedeniyle güç doğumlara ve doğum kanalı travmalarına yol açar.

- Doğumhane aşamasındaki inek ve düveler ayrı tutularak anyonik yemlerle beslenmeye geçilmeli ve ineklerde süt humması (hipokalsemi) görülme olasılığı azaltılmalıdır. Düvelere anyonik besleme uygulanmaz.

- Doğum öncesi 3-7 günlük sürede yapılan taramalarda iştahsızlık söz konusu ise günlük 250 ml propilen glikol takviyeleri yapılabilir. Doğum izleyen 3 gün süresince de anılan dozda propilen glikol uygulamaya devam edilir. Yüksek dozları (1 litre uygulandığında), rumen (işkembe) motilitesini (sindirimi) azaltır ve nörolojik belirtilere neden olabilir. **Unutulmamalıdır ki "Holstein ırkı inekler, süt humması ve ketozis görülme potansiyeli yüksek hayvanlardır"**

- Kuru dönemin başında olduğu gibi, son 21 günlük dönemde de (tercihan bu dönemin başında) inek ve düvelere vitamin, mineral ve iz element(vitamin E ve

selenyum) enjeksiyonları yapılmalıdır. Rasyonda kullanılan yem katkı maddelerinin ihtiyacı tam olarak karşılamadığı bilinmektedir. Bu nedenle vitamin ve minerallerin enjeksiyon tarzındaki uygulamaları önem arz eder. Bu uygulamalar, ineğin yaşamında bağışıklığın en düşük olduğu evre olarak kabul edilen bu dönemde bağışıklık hücrelerinin aktivasyonu için oldukça önemlidir.

Doğum-Doğumhane Süreci

Stres: Doğum sürecine yaklaşan ineklerin, beslenme, barınma ve personel uygulamalarından kaynaklanan streslerden uzak olmalıdır. Çünkü; stres, hayvanlarda glikokortikoid salınımını artırarak plasental progesteronun östrojene dönüşümünü hızlandırır ve doğumların erken başlamasına neden olur. Erken doğumlar, doğum kanalının yeterince gevşemesini engelleyerek güç doğuma, genital kanal yaralanmaları ile yavru zarlarının atılamamasına yol açar. **Bu durum; yukarıda sıralanan bozuklukların başlangıcı ve çiftliğin verimsizliğinin başlama noktası olacaktır.**

Bu bağlamda;

- İneklere kuru, temiz, bol altlıklı doğum ortamları hazırlanmalıdır.

- İneklerin iştahları gözetilmeli, iştahı az olanların negatif enerji dengesi açısından %30 dekstrose veya propilen glikol ile desteklenmelidir. Zira yüksek vücut kondisyonuna sahip ve verimli ineklerde negatif enerji dengesi doğumdan bir hafta önce başlar.

- Doğum fizyolojik bir süreçtir; doğum anı izlenmeli, doğum belirtileri not edilmelidir. Güç doğum sorunu var ise işletmede yönetim ve beslenme sorunu vardır. Bunlar arasında doğum sancısının başladığı ve ilk yavru suyunun görüldüğü saat kesinlikle kayıt edilmelidir. Doğum belirtileri veteriner hekim tarafından değerlendirilmeli, yavru keseleri görülmeyen durumlarda muayene edilmelidir. Doğum esnasında gereksiz güç uygulamalarından kaçınılmalı ve çekme işlemi gerektiğinde güç uygulaması insan gücü ile yapılmalıdır.

- İşletmelerde, doğum sürecinde, ırka bağlı farklılıklar olabileceği ve ineklerin düvelere göre daha kısa sürede doğum yapacağı göz ardı edilmemelidir.

- İnekler doğumhane bulundugu süreçte her gün iştah takibi yapılmalı ve beden ısı ölçülmelidir. İştahsız ve beden ısı 39.5 derecenin üzerinde bulunan hayvanlar için mutlaka veteriner hekim muayenesi istenmeli ve neden bulunmadan ve tedavi edilmeden hayvanlar bir sonraki gruba alınmamalıdır.

Doğum sonrası ve doğumu izleyen 3 hafta

Yeni doğum yapan inekler, fizyolojik özellikleri gereği, güçsüz ve immünolojik olarak zayıf konumdadırlar. Bu hayvanların, dönemi ile uygun olmayan hayvanlarla bir arada tutulması (revir, pik grup ve benzeri); hayvanlar arasındaki sosyal rekabet gereği, negatif enerjiye girme riskini artıracaktır.

Bu nedenle; yeni doğum yapan ineklerin mümkünse doğumu izleyen ilk 3 hafta ayrı bir grup yapılarak yakından izlenmesinin; iştahsızlık, irinli-kokulu genital kanal akıntıları gibi sorunlar anında belirlenerek tedavi edilme şansını artırmasının yanı sıra doğum sonrası 35-40 gün muayenelerine, daha az sorunlu hayvanların gelmesini sağlar.

elmassüt
premiksi

Döl Verimi ve Süt Artışında

elmas
kuzu-oğlak-buzağı
premiksi

Sağlıklı Nesiller için

elmasbesi
premiksi

Canlı Ağırlık Artışı ve Et Kalitesinde

egevizyon® dan Çiftçiye Büyük Destek

Buzağı Maması

Buzağılarınızın Sağlığı İçin

Vital Milk
Kuzu - Oğlak Maması

Sağlıklı Nesiller İçin Size Destek..

vizyomix
Vizyoket®

Güç Doğuma Son..

Vizyofort
vizyomix

İshal Önleyici Buzağı Geliştirici

egevizyon®

EGEVİZYON YEM TARIM VE HAYVANCILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Mansuroğlu Mah. Çolakoglu Plaza 288/6 Sokak No: 1/9 Bayraklı - İZMİR - TÜRKİYE
T: +90 (232) 220 80 23 F: +90 (232) 220 80 26
<http://www.egevizyonyem.com> info@egevizyonyem.com

DOĞUM SONRASI 35-40. GÜN JİNEKOLOJİK MUAYENELER

Süt ineklerinde; doğum sonrası 40 gün, uterusun (yavruluğun) gebelik öncesi fizyolojik konumuna döndüğü; yumurtalık aktivitesinin başladığı ve uterusun-yavruluğun yeni bir gebelik için hazırlandığı süreçtir. Bu nedenle; doğum sonrası 35-40. günlerde veteriner hekim tarafından yapılacak klinik muayenelerde amaç; döl verimi yönünden beklenen hedefe ulaşmada engel oluşturacak yumurtalık işlev bozuklukları ile uterus enfeksiyonlarının tespit edilerek geç kalmadan sağıltımlarını gerçekleştirmektir. Ayrıca bu muayene sırasında; vitamin ve mineral madde enjeksiyonlarının hayvan üzerinde pozitif etkisi söz konusudur.

TOHURLAMA VE GEBELİĞE HAZIRLIK

Doğum sonrası 50 gün içinde metabolik, yumurtalık işlev ve uterus involusyon sürecini sorunsuz tamamlayan ineklerin gebelik için hazır oldukları kabul edilir. Doğum sonrası 50 ıncı günden itibaren kızgınlıkları izlenen ve tesbit edilen ineklerin tohumlamaları öngörülmektedir.

Doğumu izleyen 80 gün içinde kızgınlık göstermeyen veya tohumlanmayan ve üç defa tohumlandığı halde gebe kalmayan veya doğum sonrası 110 güne kadar gebe kalmayan tüm hayvanlar veteriner hekim tarafından jinekolojik muayeneye alınmalıdır.

Bu muayeneler sonrası sorunlar; işletme yöneticileri, veteriner hekim, zootechnik, hayvan beslemeci, sağlık teknisyeni ve teknikerleri ile kapsamlı olarak değerlendirilmelidir.

KIZGINLIKLARIN İZLENMESİ

İnekler, siklik aktivite göstermelerine rağmen iyi takip edilmedikleri takdirde; kızgınlık göstermemekle suçlanırlar. Süt ineklerinin verime ve çevre koşullarına bağlı olarak kızgınlık süreleri 8 saate kadar kısalabildiği bilinmektedir. Kızgınlıkların gün içinde görülme zamanı %70 oranında saat 18.00 ile 06.00 arasında olduğu ve bunların da daha çok sabaha karşı yoğunlaştığı bilimsel gerçektir. Kızgınlık izleme stratejisi bu gerçeklere göre planlanmalıdır.

İneklerin kızgınlık izleme alanları kamera ile kontrol altında tutulması, gözden kaçan kızgınlıkların geriye yönelik hızlı izleme ile belirlenmesine hizmet edeceği gibi izleyen kişiyi de motive edeceği bilinmektedir.

Kızgınlıkların elektronik izleme seçeneği uygulanması durumunda:

- Hareket
- İştah-ruminasyon (geviş)
- Süt verimi parametreleri birlikte takip edebilecek yöntemin uygulanması gerekmektedir.

Bu parametrelerin tek başına uygulanması büyük yanlışlara yol açarken; **gözlemi de içine alan kombine** kullanılmaları durumunda başarılı kızgınlık takibi sağlanır.

Bu durumda, işletmelerde öncelikle kişiye bağlı gözlem ile kızgınlık takibi yapılması öngörüldüğünde, kızgınlık izlemenin, kızgınlıkların yoğunlaştığı saatlerde kesintisiz yapılması, gözlem, 8 saat aralıklarla 1 er saat süre ile yapılması başarı için ön koşuldur. Unutulmaması gereken bir konu ise profesyonel işletmelerde çiftliğin gebelik elde etme başarısını belirleyen en önemli faktör ineklerin oluşturduğu kızgınlıkları gözlemcilerin yakalayabilmesidir. Gözlemle östruslar %96 oranında başarı ile belirlenebilir.

GEBELİK MUAYENELERİ

Bir işletmede en önemli noktalardan birisi de gebe olmayan hayvanların tohumlamayı izleyen erken dönemde tespiti ve gebe kalamama sorununun erken dönemde çözülmesidir. Günümüzde; teknoloji kullanılarak tohumlamayı izleyen 30 uncu günde risk oluşturmadan gebe veya gebe olmayan hayvanlar belirlenebilmektedir. Gebelik pozitif bulunan hayvanların gebelikleri tohumlamayı izleyen 60 inci günde ikinci kontrol ile teyit edilmelidir.

METABOLİZMA TAKİBİ –PARAMETRE KULLANIMI

• İşletmede her rasyon değişimini izleyen 15 gün sonra örneklem yöntemi ile (1000 analı bir işletmede), doğumuna 3-7 gün kalan 10 inek, doğumu izleyen 10-20 gün aralığında 10 hayvan ve doğumu izleyen 25-35 gün aralığında ise 10 hayvan olmak üzere toplam 30 hayvandan kan örneği alınarak; serumları ayrılmalı ve METABOLİK PROFİL taraması yapılmalıdır.

• Doğum öncesi 3-7 gün aralığında ve doğum sonrası ilk 14 gün ineklerin yem tüketim düzeyleri kayıt altına alınmalıdır (1= önlerindeki yemin sadece %0-33'ünü tüketiyor; 2= %33-66'sını tüketiyor; 3= %66-99'unu tüketiyor; 4= tamamını tüketiyor).

• Fresh grubu ineklerde (doğum sonrası, yaklaşık, 21-60 gün), iştah takibi önemlidir. bu dönemde inekler hak ettikleri konsantre yemin %92-95'ni tüketmelidir. Aksi durumda, sorunların ortaya çıkacağının ifadesidir. Doğumu izleyen 2-21 gün aralığında ineklerin kuru madde alımı canlı ağırlığının %3 den az olmamalıdır. İnekler, kuru dönemde **günlük 500 gramdan fazla** kilo alması önerilmezken; doğum sonrası ilk 60 gün, günlük **kilo kaybı 1 kg'dan fazla** olmamalıdır. Hızlı ve yüksek kilo kaybının oluşturacağı sonuçlara karşı erken dönemde tedbir alınabilmesi için; MÜMKÜNSE SAĞIMHANE SİSTEMİNE ELEKTRONİK TARTI SİSTEMİ KURULMALIDIR. Bu yöntem ile de ineğin negatif enerji dengesi anında denetlenerek parametrelerin dışına çıkan inekler ayrı bir alt grup oluşturularak desteklenmesi, modern işletmelerin prensibidir.

Doğumhanedeki ineklerde;

o Doğum yapan ineklerin günlük vücut ısıları kayıt altına alınır. Fizyolojiden sapmalar da nedenleri araştırılır.

o İştah ve rumen(işkembe) hareketleri takip edilir(normalde dakikada 1-2 rumen hareketi alınmalıdır)

o Yavru zarlarının doğumdan ne kadar süre sonra atıldığı kayıt edilir.

• **İdrar pH sınırın (asitlik derecesinin) izlenmesinin önemi:** Görülebilir (klinik) veya gizli seyirli(subklinik) süt hummasına karşı önlem olarak ineklerde doğumdan önceki 21 den başlayarak anyonik beslenme önerilir. Beslenmenin amaca uygunluğu idrar pH ölçümleri ile denetlenir. pH 6.2-6.8 düzeyinde olması arzu edilir. Jersey ırkı ineklerde ise pH'nin 5.8-6.2 arasında bulunması istenir. Bu değerler, anyonik beslenmenin yansıması olarak kabul edilir. Holstein ırkı ineklerde pH'nin bu değerlerin altına kayması metabolik asidozisi ortaya çıkartır.

• İneklerde pH metre kullanılarak idrar pH'sinin ölçülmesi oldukça önemlidir. Doğumdan önceki son 21 günden başlayarak doğum sonrası 3 haftaya kadar haftalık aralıklarla gerçekleştirilir. İdrarda pH ölçümleri her rasyon değişiminden 48 saat sonra; konsantre yem ile beslenmeyi izleyen 6-9 saat sonra yapılmalıdır.

• Doğumdan sonra süt verim eğrisinin izlenmesi önemlidir. Doğumu izleyen ilk 14 gün; ilk laktasyondaki ineklerde, günlük %8'lik artış; sağım dönemi iki ve üzerinde bulunan ineklerde ise günlük %10'luk artış beklenir. Bu değerler sürünün metabolik profiline ilişkin pratik bilgi verir.

• Yem hijyeni ve yem maddelerinin içerik analizleri oldukça önemlidir. Her parti yem gelişinde ve açılan her silajın mutlaka hijyen ve içerik özellikleri yönünden laboratuvar taramasından geçirilmesi önemlidir. Laboratuvar sonuçları ışığında, beklenen enerji ve içerik düzeyini karşılamak için takviyeler yapılabilir veya yeni rasyon düzenlemelerine geçilebilir.

• İşletmede görülebilir veya gizli seyirli meme enfeksiyonlarına neden olan mikrobiyel ajanlar bilinmeli ve bu ajanların duyarlı olduğu antibiyotikler belirlenmelidir.

• Serolojik yoklamalarla; uygulanan aşıların etkinliği test edilmeli ve bölgeyi tehdit eden viral, bakteriyel ve protozoal hastalıklara karşı hayvanların bağışıklık veya duyarlılık düzeyleri belirlenmelidir.

• 1 Sürüsağlığıyönündenveerişkinbirineğingündeortalama 100-150 litre su içtiği göz önünde bulundurulduğunda işletme suyunun kalitesinin ölçülmesi en önemli parametredir. Yılda iki defa içme suyunun mikrobiyolojik analizlerinin yanı sıra; ağır metal kontaminasyonu, organik fosforlu insektisit kontaminasyonu, fosfor kontaminasyonu, nitrit-nitrat içerikleri yönünden de test edilmelidir.

VERİ OLUŞTURMA VE ÖLÇME-DEĞERLENDİRME

Teorik olarak; en mükemmel planın sonuçları istatistik olarak ifade edilemediği sürece anlamı yoktur. Bunun için yukarıda senaryosu hazırlanan sığırcılık üniteleri işletim planlarında, her aşamada istatistik tutulması gidişatın doğruluğunu veya yanlışlığını belirleme açısından ve hatta önlemler için vazgeçilmezdir. Yıl sonu bilançoları, örneğin; süt verimi, kesilen inek sayısı, hastalıklar, sorunların tahakkukun tesbitidir. Asıl önemli olan reproduktif sürecin

her aşamasında elde edilen değerlerdir. Her aşamadaki değer, bozukluğun noktasını ve derecesini değerlendirme veya düzeltme şansını verir.

SAĞIM SÜRECİ VE MEME SAĞLIĞININ KORUNMASI

Süt inekçiliğinde, özellikle bulaşıcı bakterilerin neden olduğu meme enfeksiyonlarının tedavisi mümkün değildir. Bu nedenle **MEME KORUNMASI** gerekli organdır. Bu bağlamda;

- Sağımhanelerde, eğitimli ve sürekli eğitim içinde bulunan profesyonel sağımçıların istihdam edilmesi;

- Sağım sürecinin doğru yürütülmesi;

- Sağım hijyeninin azami dikkatle sürdürülmesi;

- Sağım makinalarının vakum-pulzasyon oranının belirlenen standartlar içinde bulunması;

- Buzağı-düve-inek meme sağlığı koruma protokollerine özen gösterilmesi;

- Gizli seyirli ve görülebilir mastitislere neden olan etkenlerin bilinmesi;

- **Unutulmamalıdır ki “düşmanını tanımayan savaş kazanamaz”**

- Çiftlikte mastitise neden olan etkene göre doğru eradikasyon programının uygulanması;

ön koşuldur.

BUZAĞI SAĞLIĞININ YÖNETİMİ

Süt inekçiliğinde döl verimi; bireyin buzağı dönemindeki sağlığı ile yakın ilişkilidir. Buzağı döneminin yaklaşık ilk 100 gününü ne kadar sağlıklı geçirirse döl verimi yaşamı da o oranda başarılı geçer. Buzağı yaşamında kritik dönemler;

Yaşamın ilk 12-25 inci gün aralığı: bu dönemin buzağının anne bağışıklık sisteminden kendi bireysel bağışıklık sistemine geçiş yaptığı evredir. Bu dönem hastalıklara ve strese en duyarlı olduğu ve **mide-barsak enfeksiyonlarının** sıklıkla görüldüğü dönemdir. Bu dönemde tahriş olan barsak epitellerinin hayvanlarının yaşamlarının ileri dönemlerinde beklenen sindirim görevlerini yeterli düzeyde yerine getiremedikleri ve hayvanların besin öğelerinden yeterince yararlanamadığı görülür.

Sütten kesme ve sosyalleşme: kaba yeme geçiş ve bireysellikten grup yaşamına geçme en önemli stres faktörüdür. Bu dönemde sıklıkla **solum yolu enfeksiyonları** ile karşılaşılır. Bu enfeksiyonlar genellikle kronik bir hal alırlar.

Yukarıda anılan dönemlerde karşılaşılan sağlık problemlerinde anne adayı damızlık düvelerin fizyolojik dönemlerine uygun fiziki gelişimlerini gerçekleştiremedikleri görülür.

Yukarıda açıklanan sorunların en aza indirilmesinde aşağıda açıklanan yönetim stratejilerinin önemli rolü vardır.

- Ağız sütü ile besleme stratejisi oluşturulmalı ve süt ile besleme yakın takip içinde olmalıdır. Ağız sütünden normal süt emzirmeye geçiş kademeli olmalı ve mümkünse bireysel bağışıklığın olduğu ilk 21 güne kadar normal

süte 1/3 oranında ağız sütü katılması ve vücut ısısında olması oldukça etkilidir. Emzirme amaçlı kullanılan sütlerin kesinlikle **revir sütü olmamasına** dikkat edilmeli; yine mümkünse buzağların **yaşam dönemleri ile örtüşen sağlıklı inek sütü** kullanılmalıdır.

- Buzağların altlıkları temiz ve kuru olmalı; altlık olarak kesinlikle küflü balyalar kullanılmamalıdır.
- Sosyalleştirme aşamasında, temiz ve kuru bir çevre; aynı yaştaki hayvanların bir araya getirilmesi, fiziki kapasiteye uygun sayıda hayvan istihdam edilmesi, hasta şüpheli hayvanların hemen gruptan ayrılması önemlidir.
- Koruyucu aşılama programlarının belirlenen takvim içinde zamanında uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

Barkema HW, von Keyserlingk MAG, Kastelic JP, Lam TJGM, Luby C, Roy JP, LeBlanc SJ, Keefe GP, Kelton DF (2015). Changes in the dairy industry affecting dairy cattle Health and welfare. J Dairy Sci. 98: 7426-7445.

Doleckheck KA, Silvia WJ, Heersche G, Chang YM, Ray DL, Stone AE, Wadsworth , Bewley JM (2015) Behavioral and physiological changes around estrus events identified using multiple automated monitoring Technologies. J Dairy Sci. 98:1-9.

Ferguson JD and Skidmore A (2012). Reproductive performance in a select sample of dairy herds. J Dairy Sci. 96:1269-1289.

Janovick NA, Boisclair YR, Drackley JK (2010). Prepartum dietary energy intake affects metabolism and Health during the periparturient period in primiparous and multiparous Holstein cows. J Dairy Sci. 94:1385-1400.

Lukas JM, Reneau JK, Wallace RL, Vries De A(2014). A study of methods for evaluating the success of the transition period in early-lactation dairy cows. J Dairy Sci. 98:1-13.

Machado VS, Oikonomou G, Lima SF, Bicalho MLS, Kaçar C, Foditsch C, Felipe MJ, Gilbert RO, Bicalho RC (2014). The effect of injectable trace minerals on peripheral blood leucocyte activity and serum superoxide dismutase activity of lactating Holstein cows. The Veterinary Journal 200, 299-304.

Machado VS, Bicalho MLS, Pereira RV, Caixeta LS, Knauer WA, Oikonomou G, Gilbert RO, Bicalho RC (2013). Effect of a injectable trace mineral supplement containing selenium, copper, zinc, and manganese on the Health and production of lactating Holstein cows.

Mcart JAA, Nydam DV, Oetze GR (2012). Dry period and parturient predictors of early lactation hyperketonemia in dairy cattle. J Dairy Sci. 96:198-209.

Whitlow LW (2005). Molds and Mycotoxins in feedstuffs- prevention and treatment. Florida Ruminant Nutrition symposium.

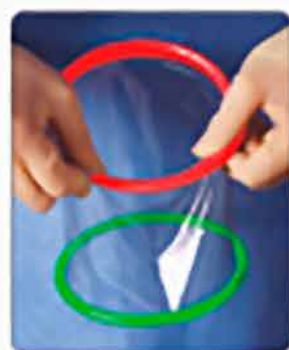

VETSEPET.COM
"For Animal Health"

SELVET
SELÇUKLU VETERİNER HİZMETLERİ

RUMENOTOM

ÇİFTLİK HAYVANLARI İÇİN
İLK YARDIM
FİSTÜLİZASYON ALETİ

Şişkinliklerde Gaz ve İçerik Tahliyesi

Artık Hayvanlar Çatlamayacak

TEL: +90 346 224 36 59 (pbx) GSM: +90 536 414 01 04
www.VetSepet.com

Kış Koşullarında Sığır Barınak Özelliklerinde Öncelikli Konular

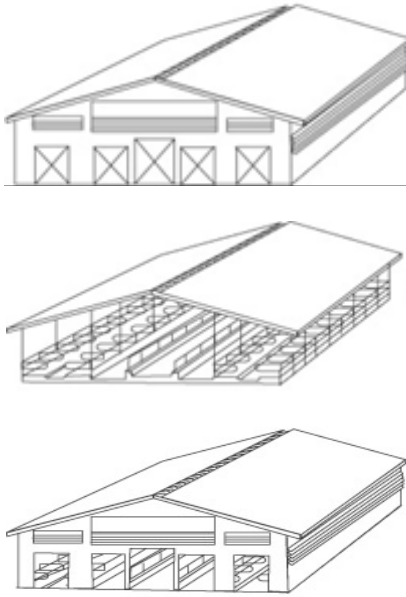
Prof.Dr. Serap GÖNCÜ
Dr. Gökhan GÖKÇE

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Zootekni Bölümü

Hayvan barınaklarında amaç, çevrenin hayvanlar üzerindeki olumsuz etkilerini ekonomik sınırlar içerisinde gidermek ve hayvan davranışlarına uygun daha rahat yaşam koşulları sağlamaktır.

Ahır tipleri

Tüm dünya genelinde, süt sığırları ahırları kapalı (çok soğuk kış koşulları için çatıdaki açıklık hariç her tarafı kapalı ahır) ahırlar, açık (sıcak iklim koşulları) ahırlar ve yarı açık (serin iklim bölgeleri için) açık ahırlardır (Şekil 1). Ayrıca ahırlar örtülülük derecesi, taban düzenlemesi veya hayvanlara sağlanan serbestlik derecesine göre de gruplanabilir.

Şekil 1. Kapalı, yarı açık ve açık ahırlar

Taban düzenlemesine göre ise serbest duraklı, serbest veya bağlı duraklı ahırlar olmak üzere tiplere ayrılabilir. Ancak tüm bu ahırlarda temel olan konu ahırların iç ortam koşullarının hayvan isteklerini sağlıyor olmasıdır. Çünkü bir inek, 40° enlemindeki bir bölgede yaşıyorsa 24 saat içinde 2000-2500 cal/cm² enerji yüküne maruz kalacak demektir. Bu miktara birde

hayvanın metabolizma faaliyetleri sonucu ortaya çıkan 4500 kcal enerji eklenince atılması gereken 7000 kcal civarında enerji yükü söz konusu demektir.

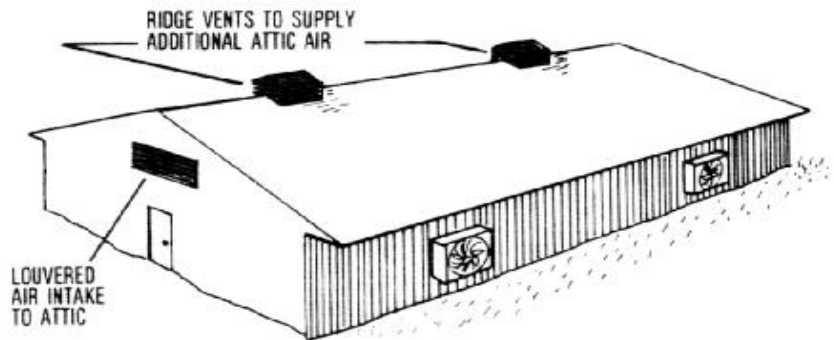
Havalandırma

Havaların soğuması ile hayvanlar ahırların kapalı alanlarını daha çok kullanmaya ve daha çok yem tüketerek artan enerji ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlar. Bu nedenle ahır içi havalandırmada pencere ve baca özellikleri önem kazanır. Ahırlarda doğal ve mekanik havalandırma olmak üzere hava hareketi sağlanabilir. Bottcher ve ark. (1986), barınaklarda mekanik havalandırma sisteminin projelendirilmesinde standartların yeterli olabileceğini, fakat doğal havalandırma sistemlerinin başarılı olabilmesi için uygun standartların yanında yapı konumu ve geometrisi ile rüzgârın içeri girdiği açıklıkların sistem üzerinde etkili olduğunu ileri sürmektedir. Yağanoğlu (1990) ise, hayvan barınaklarının rüzgâr esme yönüne göre 30, 45 veya 90 derece açı yapacak şekilde yönlendirilmesinin hayvan sağlık ve verimi için yeterli havalandırma sağlayabileceğini bildirmektedir.

Çizelge 1. Süt sığırlarının mevsimlere göre bir hayvan için gerekli havalandırma miktarı

Mevsim	Havalandırma miktarı (m ³ /saat)
Kış mevsimi	45 - 70
Geçiş mevsimi	170 - 200
Yaz mevsimi	500 - 850

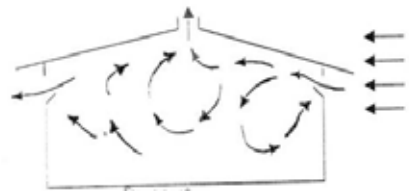
* Okuroğlu ve Delibaş (1986)

Şekil 2. Ahırlarda doğal ve mekanik havalandırma

Barınaklardaki havalandırmanın amacı, hayvanların optimum üretim koşulları için gereksinim duydukları barınak içi sıcaklık ve bağıl nem koşullarını sağlamaktır. Barınağın inşa edileceği yörenin iklim koşulları dikkate alınarak oluşturulan havalandırma sistemi ile barınak içi sıcaklık ve bağıl nem değerleri hayvanlar için uygun düzeylerde tutulmalıdır. Havalandırma sisteminin başarısı, barınaktaki hava akımı hızına bağlıdır. Akımın hızı 0.2-0.5 m/sn arasında olmalıdır. Havalandırma sisteminin çalışabilmesi için iç ve dış ortam arasındaki sıcaklık farkı 5-7 °C olmalıdır (Balaban ve Şen, 1988). Havalandırmanın ahır boyutları, pencereler ve bacalar olmak üzere üç önemli bileşeni vardır.

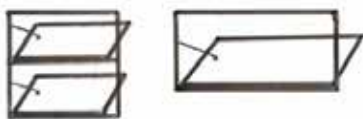
Havalandırma için soğuk iklimi olan yerlerde ahır hacmi 0.67 bölündüğünde m³/dakika/hayvan olarak hava değişimi hesaplanabilir. Sıcak iklimlerde ise hava değişimi her dakika için bir değişim olmalıdır. Başka bir değişle ahır havası dakikada bir yenilenmelidir. Gerçek hesaplama ise ahır hacminin 0.67 ile bölünmesi şeklinde (m³/dakika/hayvan) hesaplanabilir. Mevcut ahırlarda da havalandırma kapasitesi hesaplanarak, eğer yetersiz ise, ek pencere açılarak önemli avantaj sağlanabilir.

Havalandırma konusu, ahır içi hava kalitesi üzerine de etkili olarak solunum yolu hastalıkları ve solunan hava ile alınan oksijen (O_2) miktarını artırarak da hayvan konforunu ve verimini etkiler. Barınak havasındaki oksijen miktarının belirli oranlarda bulunması gerekir. Oksijen oranı %11'in altına düştüğünde solunum güçlükleri görülür ve %7'nin altına düştüğünde ise ölümle sonuçlanır. Barınak havasında hayvan sağlığını etkileyen diğer gazlar sırasıyla CO_2 , NH_3 ve H_2S 'dir. Bu gazların barınak havasında ki oranları sırasıyla % 0.35, % 0.03 ve % 0.001'in üzerine çıkmamalıdır (Mutaf ve Sönmez, 1984). Wathes and Charles (1994) ise hayvan barınaklarında maksimum sınır değerini CO , CO_2 , NH_3 ve H_2S için sırasıyla 10 ppm, 3000 ppm, 20 ppm ve 0.5 ppm olarak bildirmektedirler.

Pencereler

Pencereler, hayvanlar için gerekli olan ışık ve havayı sağlamaktadır. Ahırda pencere miktarı ve ölçekleri ahırın büyüklüğüne ve içindeki hayvan sayısına göre hesaplanmaktadır. Taban alanının en az 1/20'si oranında hava giriş alanı, pencere alanı vs. planlanmalıdır. Soğuk bölgelerde toplam pencere yüzeyi alanı barınak taban alanının %3.5'ine, ılık bölgelerde %5'ine, sıcak bölgelerde ise %10'una eşit olmalıdır (Arıcı ve ark., 2001). Ancak bu pencerelerden ahır içine giren havanın direkt hayvanın üzerine gelmemesi de çok önemlidir. Bu nedenle alttan menteşe ile kasaya bağlanan ve havayı üstten içeriye doğru açılan açıklığı ile içeriye alma özelliği olan vasistaslı pencereler olmalıdır.

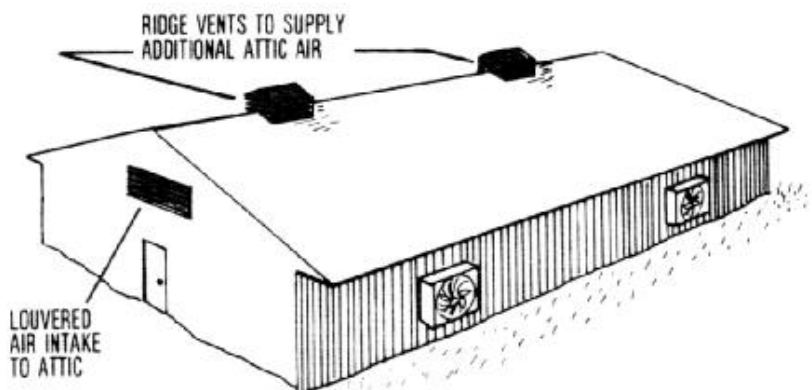
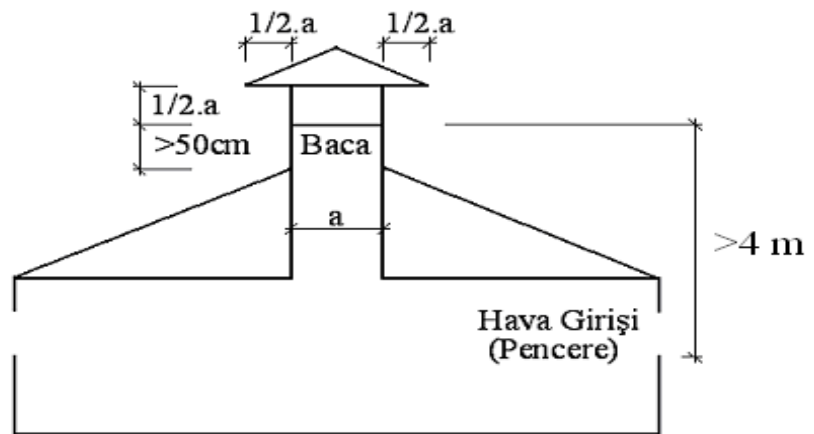
Şekil 3. Vasistaslı pencereler

Kapalı ahırlarda duvar yüksekliği en az 3 m olmalıdır. Bu tip ahırlarda pencere alanı, taban alanının % 5'inden az

olmalıdır. Yani 6x15 m boyutlarındaki bir ahırda pencere alanı en az 4.5 m² kadar olmalıdır. Her iki uzun duvara pencere konduğunda her duvarda hiç olmazsa 40 cm genişliğinde 6 m uzunluğunda pencere alanı bırakılarak ihtiyaç karşılanabilir. Ahır genişliği arttıkça bırakılacak pencere alanı da artmalıdır. Artış hem uzunluk hem de yükseklik artırılarak sağlanabilir. Örneğin 20 m'den daha geniş ahırlarda iki uzun duvarda da boydan boya en az 70 cm genişliğinde açıklar bırakılabilir. Pencerele hayvanların omuz yüksekliğinden en az 40-50 cm yüksekliğinde olmalıdır. Yani içeriye giren hava hayvanlar üzerinde cereyan oluşturmamalı ve dışarıya doğru olan hava akımını engellememelidir. Pencerele, dörtgen şeklinde ve minimum 60 cm yüksekliğinde olmalıdır. Pencerelelerin iç kısımları cam, dış kısımları koruyucu tel kaplama ile kapatılmalıdır. Pencerelelerin tabandan yüksekliği yemlik yoluna yakın kısımlarda en az 120 cm, hayvanların yaklaşabileceği kısımlarda ise en az 150 cm olmalıdır (Olgun, 1989).

Bacalar

Özellikle kış aylarında soğuk nedeniyle kapalı ortamlarda biriken kirli hava pencere ve bacalarından dışarıya çıkar. Bu nedenle ahırlarda yaklaşık 5 metrede bir ve mahya açıklığının sağ ve solunda olacak şekilde çatının en yüksek yerine boyutları 25x25 cm'den az olmayacak şekilde bacalar yapılmalıdır. Birden fazla bacanın gerektiği hallerde baca kesit ve yüksekliklerinin de etkin havalandırma için aynı olması gereklidir. 100 m² bina taban alanı için en az bir adet baca hesaplanmalıdır. Bacanın iyi çalışabilmesi için izole malzemelerle kaplanması, çatı mahyasından itibaren baca yüksekliğinin en az 60 cm olması ve baca ucunun 15-20 cm kadar tavandan içeri girmesi gereklidir. Uzun ahırlarda mahya boydan boya açık bırakılarak da havalandırma sağlanabilmektedir. Baca üst seviyesi arasındaki düşey mesafe en az 4 m ve bacanın mahyadan olan yüksekliği en az 50 cm olmalıdır. Bacalar en az 40x40 cm kesit boyutlarında dörtgen veya çapı en az 45 cm olan daire kesitli olmalıdır.

Şekil 4. Baca özellikleri

Çizelge 2. Ahırlarda aydınlatılacak yerlerin aydınlatma seviyeleri. (ASAE, 1997)

Ahır içi alanlarda	Metre/mum veya lüks	Büro ve genel alanlarda	Metre/mum veya lüks
Sağımhane	500	Ofis, çalışma yeri	750 - 1000
Sağımlı bekleme yeri	100	Yem karıştırma odası	200
Süt odası	200 - 1000	Depolar	50 - 100
Duraklar ve yürüyüş yolları	100 - 200	Tamirhane	300 - 1000
Yatma bölgesi	50 - 100	Silo, sap saman	30
Hayvan kontrol yeri	200 - 1000	Alet ekipmanlar odası	150 - 200

Doğal aydınlatma dış duvarlara eşit aralıklarla yerleştirilen pencereler ve çatıda belirli aralıklarla şeffaf çatı kaplama malzemesi kullanarak sağlanabilmektedir. Yapılan araştırmalarda 12 saatlik foto periyot süresini 16-18 saate çıkarmak süt üretimini % 7-10 arttırmıştır.

Kış yemlemesi

İnekler soğuk havalarda vücut sıcaklığını sabit tutmak için normal yaşama payı enerji gereksinmesinden %25-30 fazlasına ihtiyaç duyabilirler. Kaba yem bu enerji ihtiyacı için yeterli gelmeyeceğinden kış koşullarını dikkate alarak tüm gruplar için

buzağılar dâhil rasyon düzenlemesi yapmak gerekir. Hayvanın yemleme sonrası vücutta ısı üretimi 4 ila 6 saat sonra yüksek olduğu için kışın yemleme saatlerinin, öğleden sonra ya da ilk akşam saatlerine alınması hayvanın vücutunda üretilen ısınin etkin kullanım sağlar. Her bir gruptaki hayvanların yemlik planlaması yapılmalıdır. Ahırda kışın hayvanlara temin edilen suların da temiz, içilebilir ve donmamış olması gerekmektedir.

Diğer başlıklar

1. Rüzgâr hava sıcaklığını önemli derecede düşüren ve havalandırma sağlayan hızdan daha yüksek hızda

olduğunda problem yaratır ve soğuk stresini önemli ölçüde artıran bir faktördür. Bu nedenle, kışın esen hâkim rüzgâra karşı mutlaka bir korunak sağlanmalıdır.

2. Bu nedenle ahırda hangi tip zemin döşemesi olursa olsun kuru ve hayvanın şeklini alan temiz altlık kullanımı sağlanmalıdır. Bunlar, inek yatma süresini önemli düzeyde artırarak, süt veriminde düşüşü engellemektedir.

3. İnek vücudunun kuru ve temiz tutulması gerekir, çünkü ineğin üzerine yapışıp kalan gübre veya çamur katmanı da deri örtüsünün vücudu sıcak tutma özelliğini azaltır.

4. Aşırı soğuk havalarda sağımdan sonra meme başları ıslak bırakılmamalıdır. Bu nedenle sağım sonrası kurulmaya ayrıca dikkat edilmelidir.

Hava koşullarını kontrol etmek mümkün değildir ama hava koşullarına uygun barınak tasarımı ve kolaylıkları kullanarak hayvanların olumsuz hava koşullarından etkilenmemeleri ile karlı bir hayvancılık yapmak mümkündür.

NOT: **Kullanılan literatürler yazarından temin edilebilir.**

DAIRYMASTER

Ödüllü Kalite

Hayvancılıkta Üstün Teknoloji & Profesyonel Çözüm Önerileri ile Buluşma Noktanız !

Teagle

- ✓ Anahtar Teslimi Çiftlik Projeleri
- ✓ Sağım Sistemleri
- ✓ Çiftlik Ekipmanları
- ✓ Soğutma Tankları
- ✓ Yem Katkı Maddeleri
- ✓ Yedek Parça
- ✓ Teknik Servis

- ✓ Gıda ve Süt Prosesi
- ✓ ve Dolum Ekipmanları
- ✓ Damızlık Gebe Düve Temini...

GRUPE
serap

GÖZTÜRK
www.gozturk.com.tr

Tel: +90 232 457 29 57 Fax: +90 232 457 29 37

HAYGEN

Ankara İli Beypazarı ve Güdül Yöresinde Süt Sığırı İşletmelerinde Karşılaşılan Ayak Hastalıklarının İnsidansı Üzerine Çalışmalar - I

Bahtiyar BAKIR, Yakup ÖMEROĞLU, Hüseyin DEMİRTOLA,

Cengiz GÜLSAYIN, Meltem UZUNHİSARCIKLİ

Gazi Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

ÖZET

Bu çalışma ile Ankara ili Beypazarı ve Güdül yöresindeki süt sığırı işletmelerinde bulunan hayvanların topallık durumları ve ayak lezyonları değerlendirildi. Ayak hastalıkları ve tırnak deformasyonlarının insidansı ortaya konuldu ve işletme sahiplerine ayak hastalıklarından korunma yöntemleri, tırnak bakımı ve ayak sağlığı konusunda bilgiler aktarıldı.

Çalışmanın materyalini Ankara ili Beypazarı ve Güdül ilçelerinde süt amaçlı yetiştirme yapılan işletmelerde ayak hastalıkları yönünden taranan yaşları 2-14 yıl arasında değişen 3177 Holstayn süt sığırı oluşturmuştur.

Yapılan bu çalışma sonucunda, 3177 holstayn süt sığırı içerisinde 532 adet ayak hastalığı ile karşılaşmıştır. Ayak hastalıklarının holstayn süt sığırları içerisindeki genel insidansı % 16.74 olarak saptanmıştır.

Ayak hastalıklarının mevsimlere göre değerlendirilmesi yapıldığında; Kış ve ilkbahar aylarında ayak hastalıklarının insidansı % 21.71 olarak saptanmıştır. Daha çok kurak geçen yaz ve sonbahar aylarında ise ayak hastalıkları insidansı %10.82 olarak saptanmıştır.

3177 holstayn süt sığırı içerisinde 690 adet tırnak deformasyonu ile karşılaşmıştır. Tırnak deformasyonlarının genel insidansı süt sığırlarında % 21.71 olarak bulunmuştur.

Çalışmada ayrıca yetiştiricilere, ayak hastalıklarının kontrolü, tırnak sağlığı ve bakımı konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Sığır, ayakhastalığı, insidans

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi BAP tarafından desteklenmiştir. (Proje kodu : 21/2010-01)

GİRİŞ

Yurdumuzda ayak hastalıklarının gün geçtikçe arttığı ve tahminin üzerinde ekonomik kayıplara neden olduğu bildirilmektedir. Bu ekonomik kayıpları; süt verimindeki azalma, kilo kaybı, döl veriminde azalma ve sağaltım giderleri olarak belirlemek mümkündür (1,2,4,5,19,21,33,47).

Ayak hastalıklarının ortaya çıkışında, laktasyon, canlı ağırlık, yaş, genetik yapı gibi bireysel faktörlerin yanı sıra, mevsim gibi dış faktörler ve sürü büyüklüğü, bakım koşulları, beslenme, yüzey zemininin yapısı gibi işletmeye ait olan birçok faktör etkili olmaktadır (14,26,32,41,42,45).

Sığır topallıklarının %75-90'ı tırnak bozuklukları ve lezyonlarından kaynaklanmaktadır. Ayak lezyonlarının büyük bir kısmı da tırnak tabanından köken almaktadır. Zira ayak topallıklarının yansından fazlası solea ungulae orijindir. Ayrıca ayağa bağlı topallıklarda lezyonlar genellikle arka ayağın lateral tırnağında daha az oranda da ön ayağın medial tırnağında lokalize olmaktadır (7,8,15,19,25,29,30,41,46).

Sığırlarda yetiştirme şekli ve koşullarının ayak ve tırnak hastalıklarının oluşmasında önemli rol oynadığı, yarı açık veya kapalı sistemde yetiştirilen sığırlarda ayak ve tırnak hastalıklarıyla karşılaşma oranının meraya bırakılanlardan daha yüksek olduğu bildirilmektedir (14,18,25,27,44,46).

Ayak ve tırnak bakımlarına gerekli özenin gösterilmediği, tırnak kesiminin tekniğine uygun yapılmadığı, gaita ve idrarın geçişine uygun kanallardan yoksun zemine sahip yarı açık yada kapalı sistem yetiştiriciliğinde ayak hastalıklarının prevalansının daha yüksek olduğu kaydedilmiştir (14,25,33,38,45,46).

Araştırmacılar deforme tırnak yapılarının tırnak hastalıklarının oluşması üzerine önemli etkiye sahip olduklarını bildirmektedirler (11,14,20,24). Rowlands ve ark (32) aşırı kalabalık sürülerde, yatma zamanının azalması ile birlikte topallıklarda artış gözlendiğini bildirmişlerdir. Ayrıca topallıkla seyreden lezyonları da % 3.6-11.8 olarak saptamışlardır.

Araştırmacılar (12,14,25,27) ayak hastalıklarının görülme oranı açısından ırklar arasında farklılıklar olduğunu bildirmişlerdir. Montafon ırkı ineklerde tirbişon vari tırnak yapısı, laminitis ve taban ülserinin görülme oranı yüksek iken, Holstein ırkı ineklerde ise ökçe erezyonu ve digital dermatitis'in görülme oranının yüksek olduğunu belirtmiştir. Çeçen ve arkadaşları (14) tarafından yapılan benzer bir çalışmada bu bulguları destekler nitelikte sonuçlar alınmıştır. Ökçe erezyonu (Holstein %25.8, Montafon %21.3) ve Digital dermatitis (Holstein %17.9, Montafon %5.1) oranlarında bulunurken, her iki lezyonunda Holstein ırkı ineklerde daha fazla gözlemlendiği, Laminitis ve Taban ülseri vakalarının görülme oranlarının ise her iki ırk için benzer olduğu kaydedilmiştir.

Choquette- Levy ve ark.(13) Gebeliği ilerlemiş ineklerde boynuz tırnak uzamasında kayda değer düzeyde gerileme olduğu ve bu durumda iken beton zeminde barındırmanın tırnakta yaralanma ve hemorajilere yol açtığını bildirmişlerdir. Tırnak hastalıkları içerisinde subklinik laminitis, taban ülseri, ökçe eziği ve çürüğü, deri hastalıkları içerisinde ise digital ve interdigital dermatitis önemli bir yer tutmaktadır (14,17,22,31,39).

Sığircılık işletmelerinde önemli ekonomik kayıplara neden olan ve morbiditesi %80'lere kadar ulaşabilen digital dermatitis, bugün birçok ülkede sığır topallıklarının en önemli nedeni olarak kabul edilmektedir. İlk olarak

Cheli ve Mortellaro (1974) tarafından İtalya'da yetişkin süt sığırlarının %70'inin etkilendiği, yaygın topallık ile birlikte, lezyonların görüldüğü bir hastalık olarak tanımlanmıştır (11,16,21,26,34,35).

Ayak lezyonları, tırnak ve tırnaklararası dokuda metal, taş ve sert otların yol açtığı travmatik yaralara, spherophorus necrophorus başta olmak üzere actinomyces bovis, fusiformus nodosus, streptokok ve stafilokokların sekonder penetrasyonu sonucu gelişmektedir. Ayak çürüğü, her yaştaki sığırlarda görülebilen ve sığır ayağını etkileyen değişik formlardaki lezyonları kapsamına alan %40-60 görülme oranı ile muhtemelen sığır topallıklarının en önemli nedenidir (1,4,10,23,36,43,46).

Bu çalışma ile Ankara ili Beypazarı ve Gündül yöresindeki süt sığırları işletmelerinde bulunan hayvanların topallık durumları ve ayak lezyonları değerlendirilerek, ayak hastalıkları ve tırnak deformasyonlarının insidansı ortaya konulacak ve işletme sahiplerine ayak hastalıklarından korunma yöntemleri aktarılacaktır.

MATERYAL VE METOD

Çalışmanın materyalini 2010-2012 yılları arasında Ankara ili Beypazarı ve Gündül ilçelerinde süt amaçlı yetiştirme yapılan işletmelerde ayak hastalıkları yönünden taranan yaşları 2-14 yıl arasında değişen 3177 Holstayn süt sığırları oluşturmuştur. Çalışmaya alınan hayvanlar, barınakların yapısı ve yetiştirme şekilleri göz önüne alındığında, hayvanların bir kısmının tamamen kapalı ahırda yetiştirilen, dışarı çıkmayan ve yürütülmeyen hayvanlardan oluştuğu, taramaya alınan hayvanların büyük bir çoğunluğunun ise yarı açık barınaklarda yetiştirilen ve zaman zaman barınaklar içerisinde gezinme olanağı bulan hayvanlardan oluşmaktaydı. Yapılan saha çalışmasında işletme sistemleri kontrol edilmiş ve işletmelerin standartlara uygun olup olmadığı değerlendirilmiştir. İşletme sahiplerinden alınan detaylı anamnez bulgularını takiben, işletmelerdeki tüm hayvanların inspeksiyon muayenesi ile her bir hayvanın ayaklarının yapısı, tırnakların durumu kontrol edilmiştir. Topallık saptanan hayvanlar ayrılarak

gözlem altında tutulmuştur. Topallık semptomu gösteren hayvanlar travaya alınarak yada uygun yöntemlerle yatırılarak ayak ile ilgili detaylı muayeneler gerçekleştirilmiş. Muayeneye başlamadan önce tırnaklar su ve uygun bir antiseptik ve fırça ile iyice temizlenerek tırnaktaki uygun olmayan durumlar ve tırnak deformasyonları tekniğine uygun şekilde düzeltilmiş ve lezyonlar açığa çıkartılmıştır.

Tespit edilen ayak hastalıkları yöntemlerine uygun bir şekilde sağaltıma alınarak tedavi süresince hayvanların bol altlıklı barınaklarda tutulması sağlanmaya çalışılmıştır. Saptanan deforme tırnaklar da yıkanıp temizlenerek kurallara uygun bir şekilde kesilip düzeltilmiştir. Komplike olmuş, kronikleşmiş, ileri derecede verim kaybına uğramış ve tedavi şansı azalan kimi olgular ise kesime sevk edilmiştir.

Tarama yapılan işletmelerde ahır ve barınakların standartlara uygunluğu, periyodik ayak ve tırnak bakımının önemi, ahır ve işletme dezenfeksiyonları gibi ayak hastalıklarının önlenmesinde etkili faktörler de hayvan sahiplerine anlatılmıştır.

BULGULAR

Ankara ili Beypazarı ve Gündül yöresinde gerçekleştirilen bu çalışmada, ayak hastalıkları yönünden olguların toplu değerlendirilmesi yapıldığında yaşları 2-14 yıl arasında değişen 3177 adet holstayn süt sığırlarında karşılaşılan ayak lezyonlarının dağılımı ve oranı aşağıdaki gibidir.

Digital ve interdigital dermatitis, 187 olgu (%35.15). Yumuşak ökçe lezyonu, 111 olgu (%20.86). Taban ulkusu, 43 olgu (%8.08). Rusterholz ulkusu, 17 olgu (% 3.19). Koroner flegmon, 59 olgu (%11.09). Interdigital hiperplazi, 22 olgu (%4.13). Beyaz çizgi ayrılması, 23 olgu (% 4.32). Pododermatitis, 28 olgu (%5.26). Interdigital flegmon, 19 olgu (% 3.57). Komplike ayak lezyonu, 16 olgu (%3). Tırnak çatlağı, 5 olgu (%0.93) (Resim 1,2,3,4,5,6,7,8).

3177 holstayn süt sığırları içerisinde 532 adet ayak hastalığı ile karşılaşılmıştır. Ayak hastalıklarının holstayn süt sığırları içerisindeki genel insidansı % 16.74 olarak saptanmıştır.

Resim 1. Taban Ulkusu

Resim 2. Rusterholz Ulkusu

Resim 3. Interdigital Hiperplazi

Resim 4. Ökçe Yarası

Resim 5. Ayakta Yaygın Flegmon

Resim 6. Ökçe Apsesi

Resim 7. Digital Dermatitis

Resim 8. Interdigital Hiperplazi ve Digital Termitis

Tablo 1. Ayak Hastalıklarının Dağılımı ve Oranı		
Ayak Hastalıklarının Adı	Olgu Sayısı	Olgu Yüzde Oranı
Digital ve interdigital dermatitis	139	29.07
Yumuşak ökçe lezyonu	109	22.8
Taban ulkusu	41	8.57
Rusterholz ulkusu	17	3.55
Koroner flegmon	59	12.34
İnterdigital hiperplazi	22	4.6
Beyaz çizgi ayrılması	23	4.81
Pododermatitis	28	5.85
İnterdigital flegmon	19	3.97
Komplike ayak lezyonu	16	3.34
Tırnak çatlağı	5	1.04

Ayak hastalıklarının mevsimlere göre değerlendirilmesi yapıldığında; Kış ve ilkbahar aylarında toplam 1727 adet holştayn süt sığırı taramaya alınmış ve 375 adet topallıkla karakterize ayak hastalığı ile karşılaşılmıştır. Ayak hastalıklarının insidansı kış ve ilkbahar aylarında % 21.71 olarak saptanmıştır.

Yaz ve sonbahar aylarını kapsayan dönemde taramaya alınan toplam 1450 adet holştayn süt sığırı içerisinde topallıkla karakterize 157 adet ayak hastalığına rastlanılmış ve ayak hastalığının insidansı daha çok kurak geçen yaz ve sonbahar aylarında %10.82 olarak saptanmıştır.

Bu araştırmada topallıkla karakterize ayak lezyonu saptanan 532 olgunun 126'sı ön ayak lezyonu (%23.68), 406'sı ise arka ayak lezyonu (%76.31) olarak saptanmıştır.

Toplu değerlendirilmesi yapılan 3177 adet holştayn süt sığırında karşılaşılan tırnak deformasyonlarının dağılımı ve oranı aşağıdaki gibidir.

Sivri tırnak, 186 olgu (%26.95). Küt tırnak, 95 olgu (%13.76). Yayvan geniş tırnak, 71 olgu (% 10.28). Kavisleşmiş ve burulmuş tırnak, 48 olgu (%6.95). Araları açık tırnak, 107 olgu (%15.50). Makas tırnak, 160 olgu (%23.18). Gaga tırnak, 23 olgu (%3.33) (Resim 9,10,11,12).

Tablo 2. Tırnak Deformasyonlarının Dağılımı ve Oranı		
Tırnak deformasyonlarının adı	Olgu Sayısı	Olgu Yüzde Oranı
Sivri tırnak	186	26.95
Küt tırnak	95	13.76
Yayvan geniş tırnak	71	10.28
Kavisleşmiş ve burulmuş tırnak	48	6.95
Araları açık tırnak	107	15.50
Makas tırnak	160	23.18
Gaga tırnak	23	3.33

Resim 9. Makas Tırnak

Resim 10. Tirbuşon Tırnak

Resim 11. Ayrık Tırnak

Resim 12. Sivri Tırnak

burulmuş tırnak, 48 olgu (%6.95). Araları açık tırnak, 107 olgu (%15.50). Makas tırnak, 160 olgu (%23.18). Gaga tırnak, 23 olgu (%3.33) (Resim 9,10,11,12).

3177 holştayn süt sığırı içerisinde 690 adet tırnak deformasyonu ile karşılaşılmıştır. Tırnak deformasyonlarının genel insidansı süt sığırlarında % 21.71 olarak bulunmuştur. Toplu değerlendirilmesi yapılan süt sığırlarındaki ayak hastalıklarının dağılımı incelendiğinde; Süt sığırcılığı yapılan gerek küçük gerekse de büyük işletmelerin çoğunluğunu yarı açık sistemler oluşturmaktadır. Kapalı ahır sistemi ile yetiştiricilik yapılan işletmelerin sayısı hem daha az hem de bu işletmelerde barınan hayvan sayısının önemli ölçüde düşük sayıda olduğu saptanmıştır. Daha çok melez hayvanlardan oluşan ve gündüzleri meraya bırakılan geceleri kapalı ahırlarda barındırılarak hayvancılığın yapıldığı önemli ölçüde işletme ile karşılaşılmıştır. Ancak bu işletmelerde hayvanlar meraya bırakıldıkları için hem tırnak deformasyonlarının hem de ayak hastalıklarının çok düşük oranlarda seyrettiği saptanmıştır. Kapalı sistemle ve yarı açık sistemle yetiştiriciliğin yapıldığı ancak hayvan sayısının düşük olduğu küçük aile işletmelerinde hayvancılığın tamamıyla atadan kalma geleneksel yöntemlerle yapıldığı görülmüştür. 20 başın üzerindeki işletmelerde ise büyük bir çoğunlukla hayvancılığın daha modern şartlarda yapıldığı ve ayak hastalıkları görülme oranının ise daha düşük olduğu saptanmıştır.

Yaygın olarak tırnak deformasyonu saptanan işletmelerde, deforme tırnak yapısının süt sığırlarında karşılaşılan ayak hastalıklarının en önemli nedenlerden olduğu hayvan sahipleri ve bakıcılarına detayları ile anlatılmıştır. Aynı zamanda hayvan bakıcılarının ve kimi işletmelerde çalışan veteriner hekim ve teknisyenlerin eğitimi amacıyla tırnak kesimi ve bakımı, ayak pansuman yöntemleri etrafıca uygulamalı olarak anlatılmıştır.

NOT: Makalenin, Tartışma ve Sonuç bölümleri gelecek sayımızda yayınlanacaktır.

melasty[®]

MILKING MACHINES

NOSAB Ihlamur Cad. No:22 Nilüfer - BURSA / TURKEY
Phone: +90 224 411 02 70 - 71 Fax: +90 224 411 02 72
info@melasty.com www.melasty.com

**Tarım sigortanızı yaptırın,
alın teriniz boşa gitmesin.**

tarsim.gov.tr | 444 82 77

TARİM[®]
TARIM SİGORTALARI HAYUZU